

Delårsrapport 2023

Miljönämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Utveckling av verksamheten.....	4
Grön och rättvis klimatomställning och klimatanpassning.....	4
Tillsyns- och kontrolluppgifter.....	5
Service.....	5
Rättighetsbaserat arbete	6
Uppföljning av arbetet med prioriteringar	7
Övergripande prioriteringar.....	7
Genomförande av Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030	7
Anpassning av verksamheten utifrån övergripande styrdokument.....	10
Miljöövervakning.....	12
Livsmedelskontroll.....	12
Miljö- och hälsoskyddstillsyn	15
Uppföljning och bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålen	20
Målområde - Stadsutveckling och klimat.....	20
Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser.....	20
Målområde - Trygghet och delaktighet.....	22
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för att öka tryggheten bland Malmöborna och för att brottsligheten ska minska.....	22
Målområde - En god organisation.....	24
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar	24
Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning.....	25
Kommunfullmäktigemål - Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen	27
Ekonomisk utveckling under året	30
Budgetavvikelse.....	30
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget	31
Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram.....	31
Nettokostnadsutveckling	31
Analys av nettokostnadsutveckling.....	31
Resultaträkning.....	33

Bilagor

Bilaga 1: Projektredovisning Delårsrapport 2023

Sammanfattning

Malmö stad har höga ambitioner och ska gå före i miljö- och klimatarbetet. Malmö är av EU:s 100 klimatneutrala städer som ska vara med och leda utvecklingen framåt och bli klimatneutrala till 2030. Under våren har Malmö även blivit utsedd till en av de 30 pilotstäder med särskilt finansiellt stöd för att kunna driva på arbetet ytterligare. Som en av FN:s resilienshubbar är Malmö också föregångare när det gäller att skapa ett mer motståndskraftigt samhälle som kan hantera effekter av ett förändrat klimat. Det innebär en beredskap för kraftiga skyfall, höga vattennivåer, stormar, värmeböljor och torka.

Inriktningen för stadens miljö- och klimatarbete är *Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030*. Programmet är Malmös lokala agenda för den ekologiska dimensionen av Agenda 2030, men arbetet måste även omfatta den sociala och den ekonomiska dimensionen för att Malmö ska kunna bli hållbart. Miljönämnden arbetar för att accelerera insatser och mobilisera de aktörer som krävs för en grön och rättvis klimatomställning. Ett viktigt redskap i arbetet är *Klimatomställning Malmö* där miljönämnden arbetar tillsammans med en rad aktörer inom olika omställningsområden för att minska Malmös klimatpåverkan. Under våren har arbete skett med att ta fram färdplaner för alla omställningsområden. Nämnden har även haft ett stort fokus på elförsörjningen som är en förutsättning för klimatomställningen.

Miljönämndens livsmedelskontroll står inför flera utmaningar då en ny riskklassningsmodell ska införas samtidigt som kontrollen ska börja efterhandsdebiteras från och med 2024. Arbetet med att förbereda inför dessa förändringar pågår och har fortlopt som planerat under delåret. Prognosen är att den nya modellen innebär en viss minskning av kontrollbehov och intäkter jämfört med nuvarande modell. Parallellt med förberedelser inför kommande års förändringar har livsmedelskontrollen haft en stor ökning av inkommande ärenden.

Personalomsättningen inom miljönämndens förvaltning ökar samtidigt som konkurrensen är stor när det gäller att rekrytera både generalist- och specialistkompetens. Den tillgängliga kompetensen på arbetsmarknaden har varit godtagbar under delåret. Nämnden bedömer att kompetensförsörjningen framöver kommer att bli svårare med färre antal sökande med rätt kompetens och erfarenhet.

Till följd av den höga personalomsättningen har miljönämndens miljö- och hälsoskyddstillsyn fått göra omprioriteringar inom den behovsprioriterade tillsynen för att säkerställa att det lagstadgade och händelsestyrda tillsynsarbetet ska kunna fortgå enligt planering. Prognosen för helåret är att den styrda tillsynen kommer att genomföras i enlighet med nämndens tillsynsplan för 2023, medan tillsynstiden inom vissa branscher inom den behovsprioriterade tillsynen fortsatt kommer att justeras ner, delvis eller helt.

Samarbetet inom Tryggare Malmö har fortsatt i syfte att främja trygghet, stävja fusk, motverka välfärdsbrottslighet och den illegala ekonomin samt underlätta en jämlik konkurrens mellan stadens företagare. Miljönämnden har utfört 158 samordnade inspektioner, vilket har lett till över 300 åtgärder från de deltagande myndigheterna inom Tryggare Malmö.

Under delåret har miljönämnden även fortsatt arbetet med att Malmöbor, verksamhetsutövare och samarbetspartners ska uppleva en god och likvärdig service i kontakten med verksamheten. Fokus har legat på digitalisering, rådgivning samt extern och intern samverkan. Resultatet av den årliga service-mätningen av nämndens kontroll- och tillsynsverksamhet visar på att två av tre delverksamheter ligger på en jämn nivå, medan miljöskydd har ett sjunkande resultat. En djupare analys av resultatet pågår och åtgärder kommer att tas fram för fortsatt arbete under hösten.

Miljönämnden redovisar ett negativt resultat på 1 550 000 kronor för januari till augusti. Den samlade bedömningen av nämndens olika resultatenheter är dock att underskottet minskar med motsvarande belopp under resterande månader varför miljönämnden prognostiserar ett nollresultat för 2023. I bedömningen har lägre intäkter inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen, kundförluster för obetalda årsavgifter för livsmedelskontrollen samt externa bidrag för miljöstrategiska projekt beaktats. Dessa möts av vakanshållning av personal och minskat inköp av bland annat datorer.

Utveckling av verksamheten

I det här avsnittet sammanfattas utvecklingen av nämndens verksamhet under våren.

Grön och rättvis klimatomställning och klimatanpassning

Under delåret har miljönämndens främsta fokus inom det miljöstrategiska arbetet varit att dels öka takten i Malmös klimatomställning, dels växla upp arbetet med stadens klimatanpassning för att Malmö ska öka sin förmåga att hantera effekter av ett förändrat klimat. Arbetet utgår ifrån stadens miljöprogram som hanterar den ekologiska dimensionen av Agenda 2030. Nämndens arbete har fokus på att accelerera de insatser som ger störst effekt och som bidrar till flera mål samtidigt. Fokus ligger även på att arbeta med förutsättningarna för en omställning på systemnivå.

EU har ambitionen att bli världens första klimatneutrala region. ”Den europeiska gröna given”, som är EU:s färdplan för klimat- och miljörelaterade utmaningar, tillsammans med EU:s så kallade missioner skapar förutsättningar för Malmös klimatomställning och klimatanpassning då de innebär möjlighet till stöd, samarbete med andra och finansiering. Inom ramen för EU:s arbete med 100 klimatneutrala och smarta städer har Malmö under våren blivit utsedd till en av 30 pilotstäder med särskilt finansiellt stöd för att kunna driva på arbetet ytterligare.

Malmö stad som organisation kan inte lyckas med omställningen på egen hand. Miljönämnden har därför under våren fortsatt arbetat för att öka samarbetet med näringsliv, akademi, civilsamhälle och Malmöbor. Ett verktyg för samarbetet är *Klimatkontrakt Malmö*. Klimatkontrakten kan tecknas av både mindre, medelstora och stora företag i Malmö som har sin huvudsakliga verksamhet i Malmö. En digital tjänst för signering av klimatkontrakt har lanserats under delåret. Den kommer underlätta mobiliseringen av fler företag att teckna klimatkontrakt. Vid signeringen finns ett 40-tal konkreta klimatinsatser som företagen kan välja bland, som alla går i linje med Malmös klimatmål. Klimatinsatserna ryms inom utsläppsområden som de flesta företag har och där det finns en stor möjlighet att påverka, såsom transporter, mat, produkter, tjänster och energi. Än så länge har drygt 30 företag skrivit under klimatkontrakt. Under september kommer Malmö stad och LFM30 teckna klimatkontrakt vilket innebär ytterligare 215 aktörer. För Malmöborna har kunskapsdatabasen Klimatinsatser lanserats på malmo.se där man kan välja mellan 22 olika sätt att bidra till klimatomställningen. Att minska klimatpåverkan från Malmöbornas konsumtion kommer att kräva samverkan och involvering med Malmöborna och andra aktörer. Miljönämnden har därför inlett ett samarbete med biblioteken i Malmö om hur de kan bidra för att stötta Malmöborna. Miljönämnden har även ett samarbete med kulturförvaltningen för att titta på hur visualiseringstekniken i Wisdome kan förbättra medborgarinvolvering i klimatomställningen och stärka demokratin i staden.

Samarbetet på regional, nationell och internationell nivå är också avgörande. Bland annat har ett utökat samarbete inletts med Helsingborg och Lund, som liksom Malmö ingår i EU:s mission för klimatneutrala och smarta städer, tillsammans med akademi, näringsliv och andra aktörer kopplat till omställningsarbetet. Inom ramen för Greater Copenhagen har nämnden även under delåret ökat sitt samarbete med Köpenhamn, då städerna tillsammans har utnämnts till en av 150 regioner som ska bli klimatresilienta till år 2030 inom EU:s mission för klimatanpassning. Nämnden har även samarbetat med Region Skåne kring Effektkommissionens färdplan för Skånes elförsörjning.

Även det interna samarbetet i Malmö stad är viktigt. Miljönämnden har ett fördjupat samarbete med tekniska nämnden och stadsbyggnadsnämnden. Det handlar bland annat om gemensamma prioriteringar, utökad samordning av ledning och styrning, mer synkroniserade tidplaner och gemensam utveckling av processer och operativa forum. Bland annat kan arbetet kring Nyhamnen och samhällsbyggnadsprocessen nämnas. Med samhällsbyggnadsprocessen avses arbete där nämnderna och förvaltningarna tillsammans planerar stadens utbyggnad för att skapa goda förutsättningar för fler Malmöbor, bostäder, kommunal service och verksamheter.

Externfinansierade projekt är en förutsättning för att Malmö stad ska kunna bibehålla en hög ambitionsnivå inom miljö- och klimatarbetet. Den externa finansieringen växlar upp kommunbidraget så staden får ut mer nytta per skattekrona och möjliggör att miljönämnden kan fortsätta agera katalysator i stadens viktiga miljö- och klimatarbete. Genom att arbeta i projekt kan miljönämnden mobilisera viktiga aktörer

för att tillsammans hitta innovativa lösningar. Under våren har miljönämnden lämnat in 14 projektansökningar. Av dem har hittills två ansökningar fått avslag och fyra har blivit godkända. Miljönämnden har under delåret bildat en ny enhet på förvaltningen för att förbättra och effektivisera arbetet med projektansökningar.

Tillsyns- och kontrolluppgifter

Miljö- och hälsoskyddstillsynens och livsmedelskontrollens grunduppdrag regleras av nationell lagstiftning, men även av nationella, regionala och lokala överenskommelser, program, vägledningar och direktiv. De senaste åren har det tillkommit och fortsätter tillkomma omfattande förändringar av övergripande styrdokument som nämndens tillsyns- och kontrollverksamheter måste förhålla sig till och planera inför. I detta avsnitt presenteras en sammanfattning av de förändringar som tillkommit under delåret, samt hur dessa förändringar påverkar nämndens arbete med grunduppdraget. Arbetet i sin helhet presenteras i avsnitten om livsmedelskontroll och miljö- och hälsoskyddstillsyn under rubriken Övergripande prioriteringar.

Miljönämndens livsmedelskontroll står inför flera utmaningar då en ny riskklassningsmodell ska införas samtidigt som kontrollen ska börja efterhandsdebiteras från och med 2024. Arbetet med att förbereda inför dessa förändringar pågår och har fortlöpt som planerat under delåret. Nämnden har bland annat arbetat med kompetenshöjande insatser, uppdateringar och anpassningar av verksamhetssystemet, utveckling av nya rutiner och arbetsätt samt digitala informationsinsatser till verksamhetsutövare. Prognosen är att den nya modellen innebär en viss minskning av kontrollbehov och intäkter jämfört med nuvarande modell.

Parallellt med förberedelser inför efterhandsdebitering och ny riskklassningsmodell har livsmedelskontrollen haft en stor ökning av inkommande klagomål, matförgiftningar och RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed - EU:s varningssystem om osäkra livsmedel som måste återkallas). Detta har medfört hög arbetsbelastning under delåret.

Inom miljönämndens miljö- och hälsoskyddstillsyn har det tillkommit och fortsätter tillkomma omfattande ny lagstiftning och andra styrdokument som verksamheten måste förhålla sig till och planera inför. Det omfattar exempelvis ny lagstiftning inom avfallsområdet, en nationell tillsynsstrategi och ett skyndsambetskrav gällande åtalansmälningar. I många fall innebär förändringarna att nämndens tillsynsuppdrag utökas. Nämnden arbetar aktivt för att inrymma de utökade arbetsuppgifterna i ordinarie verksamhet, men har till följd av hög personalomsättning fått göra omprioriteringar för att säkerställa att det lagstadgade och händelsestyrda tillsynsarbetet har kunnat fortgå enligt planering. Detta har påverkat vissa tillsynsområden inom den behovsprioriterade tillsynen, där tillsynstiden under delåret har justerats ner, delvis eller helt. Prognosen för helåret är att den styrda tillsynen kommer att genomföras i enlighet med nämndens tillsynsplan för 2023, medan tillsynstiden inom vissa branscher inom den behovsprioriterade tillsynen fortsatt kommer att justeras ner.

En utmaning för miljönämnden är en fortsatt osäkerhet kring hur det ekonomiska omvärldsläget påverkar nämndens verksamhet. Under delåret har nämnden konstaterat att en större andel livsmedelsverksamheter än tidigare inte betalat sin årliga kontrollavgift. Att följa upp och driva in obetalda avgifter tar mycket tid av verksamheten. Detta kan bero på det osäkra omvärldsläget och dess påverkan på stadens företag. Exempelvis upphörde 35 av de livsmedelsverksamheter som registrerades under 2023 redan inom några månader.

Det ekonomiska läget har inte minskat antalet inkomna ärenden inom förorenade områden, då många av de större ärendena är kopplade till planerade exploateringar och Storstadspaketet. Nämnden märker inte heller av någon minskning av detaljplaneremisser från Malmö stad.

Service

Miljönämnden arbetar för att Malmöbor, verksamhetsutövare och samarbetspartners ska känna förtroende för miljönämndens verksamhet, få ett professionellt bemötande samt uppleva att nämnden arbetar serviceinriktat. I detta avsnitt presenteras en sammanfattning av nämndens arbete inom serviceområdet

under delåret. Arbetet i sin helhet presenteras under kommunfullmäktigemålet om att nämnden ska leverera en god och likvärdig service.

Miljönämndens kontroll- och tillsynsverksamhet mäts varje år genom Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) servicemätning av kommunernas myndighetsutövning, Insikt. För två av nämndens tre delverksamheter ligger NKI-resultatet av Insiktmätningen kvar på samma nivå, medan resultatet för miljöskydd har sjunkit. En djupare analys av resultatet pågår och åtgärder kommer att tas fram och arbetas vidare med under hösten.

Under delåret har nämnden bland annat stärkt den interna och externa samverkan, arbetat med e-tjänster och prioriterat rådgivning till Malmöbor, verksamhetsutövare och fastighetsägare. Öppna data har publicerats på Malmö stads hemsida för att göra efterfrågad information tillgänglig för allmänheten och media. Livsmedelskontrollen och miljö- och hälsoskyddstillsynen har slutfört en utbildningsinsats som syftar till att utveckla dialogen mellan nämnden och de företag nämnden kommer i kontakt med. Till följd av hög personalomsättning har nämnden fått göra vissa omprioriteringar i det planerade servicerelaterade utvecklingsarbetet.

Rättighetsbaserat arbete

Inom ramen för arbetet med Handlingsplan för den nationella minoriteten romer i Malmö 2023-2025 har samarbetet mellan RIKC (Romskt informations- och kunskapscenter) och miljönämndens bostadstillsyn fortsatt. På sikt kan detta bidra till förbättrade och hälsosamma boendemiljöer, ökad inkludering och minskad diskriminering av den romska minoriteten.

Arbetet med införandet av ett barnrättsperspektiv i beslut och processer har fortsatt enligt plan. Miljönämnden har tagit fram en rutin för prövning av barnets bästa inför beslut. Rutinen utgår från vägledning från bland annat Barnombudsmannen, SKR (Sveriges Kommuner och Regioner), FN:s barnrättskommitté samt aktuell rättspraxis. Arbetet har varit komplext eftersom barnkonventionen inte är inkorporerad i miljö- och livsmedelslagstiftningen samtidigt som det saknas tydlig praxis och vägledning inom området. Fokus har därför legat på att i första hand analysera hur omfattande prövning av barnets bästa som behöver genomföras i olika typer av ärenden. I analysen har nämnden tagit stöd av de vägledningar och tolkningar som finns i nuläget.

Rutin har även tagits fram för genomförande av konsekvensbeskrivningar utifrån Malmö stads ärendehandbok inom antidiskriminerings-, jämlikhets- och jämställdhetsperspektiven inför nämndens beslut. Rutinen utgår från de vägledande principerna för ett rättighetsbaserat arbetssätt i Malmö stad i enlighet med Policy för mänskliga rättigheter. Utbildningar inom barnrätt och de andra rättighetsperspektiven har genomförts under delåret. Ytterligare utbildningar samt implementering av de framtagna rutinerna beräknas att genomföras tidigast under hösten 2023. Nämnden ser behov av att staden tar fram tydliga vägledningar i tillämpningen av policyn för mänskliga rättigheter, samt genomför revidering av Malmö stads ärendehandbok utifrån konsekvensbeskrivningar för jämlikhet, antidiskriminering, jämställdhet och barnrätt.

Arbetet med handlingsplanen *Fri från våld – en gemensam angelägenhet 2022–2026* har fortgått enligt plan. Chefer och HR-funktioner har under delåret genomgått basutbildning om våld som en av insatserna i handlingsplanen. Genom utbildningen kommer chefer och HR-funktioner att vara bättre rustade i chefsuppdraget för att kunna uppmärksamma och stötta medarbetare som utsätts för våld eller som själva är våldsutövare. Under hösten kommer ytterligare utbildningsinsatser genomföras för medarbetare som i sitt yrke berörs av insatser enligt handlingsplanen, exempelvis i form av tillsyn i riskmiljöer.

Uppföljning av arbetet med prioriteringar

I avsnittet sammanfattar miljönämnden arbetet med nämndens prioriteringar under delåret. Nämnden gör även en bedömning av om arbetet går enligt planering eller om något påverkat den planering som gjorts.

Miljönämndens prioriteringar för 2023 baseras på lagar och andra övergripande styrdokument, Malmö stads budget och nämndens reglemente.

Övergripande prioriteringar

I miljönämndens budget beskrivs även de övergripande prioriteringarna kopplat till Tryggare Malmö, säkrad kompetensförsörjning samt god och likvärdig service. I delårsrapporten beskrivs arbetet med de prioriteringarna inte i detta avsnitt utan i avsnittet om nämndens arbete med kommunfullmäktiges mål.

Genomförande av Miljöprogram för Malmö stad 2021-2030

Miljönämndens roll är att processleda, stödja och samordna genomförandet av Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030. Arbetssättet för genomförandet är processorienterat och bygger på en gemensam förståelse av målbild, nuläge, effekter av pågående åtgärder samt vilka ytterligare åtgärder som krävs för att nå målen.

Miljönämnden samordnar även uppföljningen av miljöprogrammet. Miljöredovisning 2022 togs fram under vintern och har presenterats under våren. Redovisningen är den andra som följer upp det nuvarande miljöprogrammet och i den redovisas bland annat goda exempel på insatser som görs i Malmö stads olika förvaltningar och bolag. I miljöredovisningen konstateras att växthusgasutsläppen har minskat med drygt 44 procent sedan 1990. Målvärdet, enligt miljöprogrammet, är att utsläppen ska minska med 70 procent till år 2030 jämfört med 1990 års utsläpp. Mängden restavfall per invånare i Malmö och Burlöv uppgick 2021 till 172 kilo. Målvärdet är enligt kretsloppsplanen att restavfallsmängderna ska minska med 50 procent till 2030. 2021 var minskningen endast sju procent så under kommande år behövs ytterligare 43 procents minskning för att målvärdet ska nås.

Den årliga Miljölägesdagen genomfördes i mars. I år lyftes arbetet med klimatreiliens med fokus på bland annat trädens viktiga funktion i staden. Utmärkelsen *Årets miljöinsats* delades ut till förskoleförvaltningen för det framgångsrika arbetet med att sänka sina utsläpp av växthusgas kopplade till mat. Sysav prisades för att ha lyckats göra frågan om avfall inspirerande och spännande genom *Avfallspodden – en riktigt söpig podd*.

Klimatomställning Malmö

Klimatomställning Malmö är Malmö stads kraftsamling för att mobilisera näringsliv, akademi, föreningsliv och Malmöbor för att gemensamt lösa stadens klimatutmaningar. Initiativet fokuserar på att utveckla kunskap, arbetssätt och samarbetsformer som kan snabba på omställningen till ett hållbart Malmö. Klimatomställning Malmö tar sin utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål att Malmö ska vara en föregångare i klimatarbetet och bidra till Parisavtalets 1,5-graders mål.

Klimatomställning Malmö har under delåret arbetat med att få till stånd färdplansarbetet inom samtliga omställningsområden. En färdplan beskriver var Malmö befinner sig i relation till målet och vad som krävs för att komma fram. Exempelvis lyfter färdplanen för Uppvärmning huvudsakligen åtgärder för minskade utsläpp från Sysavs kraftvärmeverk, som producerar el och fjärrvärme genom avfallsförbränning. Sysav står idag för cirka 25 procent av växthusgasutsläppen i Malmös geografiska område, men har som målsättning att bli klimatpositiv till 2030. Detta skulle innebära en betydande minskning av Malmös totala utsläpp. Bland annat kan en ökad utsortering av plast bidra till kraftigt minskade utsläpp. Även infångning och lagring av koldioxid vid Sysavs anläggning är avgörande för att nå Malmös klimatmål. Målet är att färdplaner för samtliga sju omställningsområden ska ha ett första utkast vid årsskiftet. Det pågår också ett arbete att revidera Malmös övergripande klimatfärdplan inklusive en klimatinvesteringsplan.

Miljönämnden har under delåret arbetat för att mobilisera Malmöbor och företag i klimatomställningen, vilket beskrivs i avsnittet Grön och rättvis klimatomställning och klimatanpassning ovan. Malmö stad ska vara en föregångare och behöver därför arbeta med den egna organisationens utsläpp på ett effektivt sätt.

Vårens insatser för organisationens nettonollutsläpp av växthusgaser beskrivs senare i denna delårsrapport i avsnittet om kommunfullmäktigemålet som handlar om att Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser. Där beskrivs även nämndens arbete med en koldioxidbudget.

Elförsörjning

Malmö ska enligt miljöprogrammet försörjas av 100 procent förnybar och återvunnen energi 2030. Miljönämnden arbetar med elförsörjning som ett prioriterat omställningsområde inom Klimatomställning Malmö. Arbetet utgår från stadens energistrategi och sker i samverkan med bland annat andra nämnder i Malmö stad samt systemägare. Samarbete sker även med till exempel fastighetsägare, industrin, intresseorganisationer och olika myndigheter.

De höga energipriserna drabbar både Malmös företag och hushåll. Malmös låga självförsörjningsgrad av el skapar beroende av överföring i elnät med begränsad kapacitet. Samtidigt innebär klimatomställningen ett ökat elbehov. Det finns dock en stor potential för energieffektivisering, ökad elproduktion och flexibilitetslösningar. Förutsättningar för Malmös elförsörjning påverkas av beslut på framför allt europisk nivå, men även nationell. Miljönämnden arbetar för att utveckla sitt påverkansarbete för att stärka det offentliga rådigheten över samhällskritisk infrastruktur och för att förstärka den lokala och regionala energiproduktionen. Prioriterade åtgärdsområden är bland annat att verka för att vindkraft byggs ut på lämpliga områden och att verka för större ekonomiska incitament för kraftvärmeproduktion.

En del av nämndens arbete kopplat till stadens elförsörjning sker genom externfinansierad projektverksamhet. Två större projekt har avslutats under delåret. Projektet CLUE med syfte att undersöka och testa olika typer av lösningar inom elflexibilitet, samt projektet ACCESS som är en pilotstudie i Parkering Malmös nya parkeringshus i Sege Park där smart styrning med hjälp av solceller, batterier och ett styrsystem testades för att kapa effektoppar och utsläpp. Pilotstudien resulterade i analyser som visade att lösningen kunde spara såväl koldioxidutsläpp som kostnader. Tillsammans med forskningsinstitutet Rise och fastighetsägare har en energikartläggning genomförts av Stadionområdet. Syftet med kartläggningen är att få en bild av energianvändningen i stadsdelen och belysa olika möjligheter att nå forsknings- och innovationshöjd för att söka offentligt finansierade projekt kring energilösningar för stadsdelen. Kartläggningen ska även vara ett stöd i arbetet med energifrågor under utvecklingen av stadsdelen.

Vikten av att beakta elförsörjningens sårbarhet med hänsyn till det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde har inte avtagit. Detta faktum synliggörs inte minst genom beskedet att Öresundsverket ska återstartas 2025 med 1,1 miljard kronor i stöd från Svenska Kraftnät för att utgöra en beredskapsreserv i södra Sverige. Öresundsverket kommer återigen bli en resurs som stärker Malmös elförsörjning. Hur återstarten av Öresundsverket påverkar förutsättningarna att uppnå Malmös mål om att försörjas av 100 procent förnybar och återvunnen energi behöver dock utredas.

Under våren har ett beslutsunderlag om vindkraft i Malmö tagits fram genom ett nära samarbete i med andra nämnder i Malmö stad. Relevant för Malmös elförsörjning är att Skånes effektkommission har tagit fram en färdplan för Skånes energiförsörjning. Den regionala målsättningen är att Skåne ska ha en självförsörjningsgrad av el på 50 procent under årets alla timmar. Malmö stad är representerad i styrgruppen och deltar aktivt i arbetsgruppen, arbetet förväntas fortsätta även under hösten.

Den höga efterfrågan på nämndens energi- och klimatrådgivare har fortsatt under första delen av året. Rådgivarna kommer fortsätta att erbjuda rådgivning till företag på startup-huset Minc kontinuerligt under hela hösten då intresset har varit stort. Rådgivarna har även erbjudit träffar på stadsbiblioteket för Malmöborna under våren, men eftersom intresset för detta var lågt blir det ingen fortsättning under hösten.

Konsumtionsbaserade utsläpp och medborgarinvolvering

Under delåret har miljönämnden beslutat om ett målvärde för konsumtionsbaserade utsläpp som innebär att hushållens utsläpp ska nå 3,1 ton koldioxidekvivalenter per person 2030, vilket är en halvering från 2019 års nivå. För att ytterligare undersöka konsumtionens klimatpåverkan och Malmöbornas drivkrafter håller miljönämnden på att ta fram ett antal livsstilsprofiler utifrån geografiska förutsättningar. Förståelsen är viktig för att kunna arbeta för en rättvis och inkluderande klimatomställning.

Livsmedelskonsumtionen står för en fjärdedel av Malmöbornas konsumtionsbaserade utsläpp. Nämnden arbetar därför för ökad delaktighet och engagemang bland barn och unga för hållbar skolmat. Genom projektet School Food4Change får elever och personal arbeta tillsammans för en hållbar utveckling av skolmåltiden. Fler skolor och förskolor har rekryterats till projektet under våren och de arbetar nu med metoden Whole school food approach. Projektet Food Wave fortsätter och har aktiviteter med barn och unga kring mat, matsvinn och hälsa. Genom att samarbeta med befintliga arenor och nätverk, till exempel föreningar, utvecklas aktiviteter på temat miljö, klimat och hälsa. Under våren har det bland annat genomförts vandringar och matlagning av vildplockade växter. Tack vare Malmö stads skickliga kokkar och övriga yrkesroller som arbetar med mat i stadens olika förvaltningar har Malmö stad tilldelats Klimatekopriset (Ekomatcentrum och Matilda FoodTech) för tredje året i rad. Priset uppmärksammar kommuner och regioner som köper mat med minsta möjliga klimatpåverkan och med en hög andel ekologiska råvaror.

Hållbara Rosengård är ett projekt med fokus på medborgarinvolvering som ska skapa en bättre miljö för boende i stadsdelen. Klimatambassadörerna är på plats vid olika miljöhus i Rosengård två eftermiddagar i veckan tillsammans med miljövärdar från fastighetsägarna för att prata med boende och för att informera om källsortering. Samarbetet med föreningar och fastighetsägare har organiserats i en styrgrupp som träffas en gång i månaden. Upplevelsen är att problematiken kring nedskräpning och rättor i området har minskat även om många utmaningar kvarstår.

Inom projektet Rusta Aktörer för Snabbare Klimatomställning (RASK) har miljönämnden med hjälp av Klimatkommunerna tagit fram en populärvetenskaplig och pedagogisk kunskapsbas om klimatläget i Malmö, Klimatkunskap Malmö, som bland annat ska kunna användas för kompetenslyft för tjänstepersoner och beslutsfattare inom Malmö stad, vilka i sin tur stärks i uppdraget att möta Malmöborna i klimatomställningen.

Arbetet med att minska Malmös konsumtionsbaserade utsläpp hänger tätt samman med de andra hållbarhetsdimensionerna i Agenda 2030. Nämndens Fairtrade City-arbete handlar om att skapa bra arbetsförhållanden i hela leverantörskedjan. Inom ramen för detta genomförs insatser för att öka medvetenheten och engagemanget för schysst konsumtion i hela Malmö. Under delåret har arbete skett med att informera Malmöborna om bland annat *Smarta kartan* och kostnadsfria delningsalternativ i staden. Nämnden arbetar även för att Malmö stad ska göra hållbara och etiska val när det kommer till inköp av till exempel elfordon samt dess batterier för att säkerställa att mineralerna vid tillverkningen bryts på ett hållbart sätt.

Klimatanpassning

Miljönämnden har under delåret arbetat med att ta fram nulägesanalys samt definiera målvärde och indikatorer kopplat till stadens klimatanpassning. Nämnden har även sökt projektfinansiering för att möjliggöra en upptrappning av arbetet med att klimatanpassa staden.

Det finns ett behov av att införa fler naturbaserade lösningar i staden för att hantera både klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald. Miljönämnden har under våren genom projektet Clever Cities arbetat i Lindängen för att introducera naturbaserade lösningar för boende i stadsdelen. Kunskapshöjande insatser har även skett internt i Malmö stad tillsammans med bland annat MKB och Stadsfastigheter för att naturbaserade lösningar ska öka när staden utvecklas.

Miljönämnden håller även på att ta fram en sårbarhetsanalys över Malmös värmeproblematik. Analysen ska inkludera socioekonomiska riskfaktorer kring värmeproblematiken där speciellt utsatta platser identifieras för att möjliggöra en prioriteringslista över åtgärder. Arbetet sker i samverkan med andra nämnder, fastighetsägare, Malmö universitet och MKB.

Framtidens kuststad

Miljönämnden samordnar arbetet med handlingsplanen för att stärka Malmös roll som framtidens kuststad. Arbetet sker tillsammans med kommunstyrelsen, tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden, fritidsnämnden och kultur- och fritidsnämnden. Under delåret har arbete skett med att slutföra aktiviteter i handlingsplanen som sträcker sig fram till 2023, bland annat håller en strategi för kustskydd på att färdigställas. Miljönämnden har gett miljöförvaltningen i uppdrag att fortsätta samordna arbetet med havs- och kustfrågor i staden efter nuvarande handlingsplans slut.

Kemikalier

En del av arbetet med miljöprogrammets mål om att hälsofarlig exponering ska minska är genomförandet av Handlingsplan för Malmö stads strategiska kemikaliearbete 2020–2030. Arbetet med åtgärderna i handlingsplanen fortlöper enligt tidplan.

Arbetet med att upphandla ett kemikaliehanteringssystem pågår. Samordning har skett med stadens bolag och förvaltningar, och en fråga har ställts om vilka som är intresserade av att vara delaktiga i upphandlingen. Ett gemensamt system kommer bidra till att Malmö stad får kunskap om vilka kemikalier som används i verksamheterna, riskerna med dem, möjlighet att skapa en bättre arbetsmiljö genom att byta ut farliga kemikalier mot mindre farliga, samt bidrar till att Malmö stad lever upp till gällande lagstiftning. Som ett led i upphandlingen av ett kemikaliehanteringssystem har en kemikalieinventering gjorts. Samtliga nämnder har varit involverade. Inventeringen har visat att Malmö stad har cirka 900 enskilda kemiska produkter. Tack vare inventeringen har över 200 enskilda kemiska produkter kunnat rensas ut. Inventeringen kunde även visa på brister i stadens kemikaliehantering, något som ett kemikaliehanteringssystem kan hjälpa till att komma till rätta med.

Förutom arbetet med upphandling har fokus under våren legat på att skapa plattformar för kommunikation. Bland annat pågår ett arbete med att bygga upp en sida som ska ge kunskap om kemikalier till de som arbetar med barn och unga i staden.

Arbetet med att revidera handlingsplanen för utfasning av konstgräsplaner med gummigranulat är inte påbörjad ännu. Dialog pågår kring hur arbetet ska organiseras och resurssättas.

Stadsutveckling

Miljönämnden deltar i ett antal större stadsutvecklingsprojekt och granskar detaljplaner ur ett miljöperspektiv. Bland annat har nämnden samordnat framtagandet av en hållbarhetsstrategi för Nyhamnen. Parallellt har en uppföljning skett av arbetet med hållbarhetsstrategin i Sege Park. Miljönämnden deltar även i arbetet med ett antal fördjupade översiktsplaner och planprogram, till exempel Öresundsmetron, Jägersro och Västra Flensburg.

Anpassning av verksamheten utifrån övergripande styrdokument

Livsmedelskontroll

Miljönämndens livsmedelskontroll står inför flera utmaningar under 2023 då en ny riskklassningsmodell ska införas samtidigt som kontrollen ska börja efterhandsdebiteras från och med 2024. Arbetet med att förbereda inför dessa förändringar pågår och har fortlöpt som planerat under delåret. Kompetenshöjande insatser har genomförts och nämndens verksamhetssystem har uppdaterats för att göra det möjligt att riskklassificera enligt den nya modellen. Verksamheten har samlat in aktuella uppgifter om nästan 1000 anläggningar och fortsätter göra det i samband med kontroller som utförs. Livsmedelsverkets föreskrift om kontrollfrekvens fastställdes i maj och nämndens delegationsordning behöver därför uppdateras, vilket planeras under hösten. Parallellt med att kontrollfrekvens fastställs för enskilda verksamheter enligt den nya modellen ser nämnden över hur detta påverkar verksamhetens resursbehov som helhet. Prognosen är att den nya modellen innebär ett visst minskat kontrollbehov med minskade intäkter jämfört med nuvarande modell.

Arbetet med efterhandsdebitering kommer att leda till utmaningar med ökad administration. Miljönämnden arbetar kontinuerligt med att uppdatera rutiner och skapa ett effektivt arbetssätt för att övergången ska få så liten påverkan på verksamheten som möjligt.

Miljönämnden har under delåret fortsatt arbetet med att implementera kontrollen av anläggningar som importerar eller producerar material i kontakt med livsmedel. Nämnden inväntar en föreskrift från Livsmedelsverket som reglerar vilka verksamheter som ska registreras. Därefter kommer nämnden påbörja kontroll av det nya området. Nämnden planerar även att arbeta med kompetenshöjande insatser för medarbetarna samt digitala informationsinsatser för att nå berörda verksamheter.

Miljö- och hälsoskyddstillsyn

Inom miljönämndens miljö- och hälsoskyddstillsyn har det tillkommit och fortsätter tillkomma omfattande ny lagstiftning och andra styrdokument som verksamheten måste förhålla sig till och planera inför. Under 2021 lanserades den nationella strategin för miljöbalkstillsynen som gäller 2022-2025. Fyra av strategins tillsynsområden med tillhörande fokusområden är aktuella för miljönämnden med utgångspunkt i gällande reglemente. Under delåret har nämndens tillsynsarbete inom respektive fokusområde fortgått. Till följd av resursbrist i form av hög personalomsättning har nämnden delvis fått prioritera ner tillsynsaktiviteter inom fokusområdet förorenade områden med riskklass 1 och 2. Nämndens medarbetare deltar i referensgruppen som arbetar med att ta fram ett material gällande uppsökande bostadstillsyn. Materialet planeras att användas nationellt under 2024 och 2025.

Under de senaste åren har det även tillkommit mycket ny lagstiftning samt gjorts omfattande förändringar av befintlig lagstiftning inom avfallsområdet, det så kallade avfallspaketet. Detta innebär att nämnden får ta emot och besvara många remisser inför lagändringar. Nämndens medarbetare har under perioden även lämnat synpunkter till Naturvårdsverket angående förslag på vägledning för illegal avfallshantering och förslag på kriterier vid prövning av tillstånd för avfallstransport.

En del i avfallspaketet handlar om flera nya krav på bygg- och rivningsavfall och innebär bland annat att den som producerar bygg- och rivningsavfall ska sortera ut avfallet där det uppkommer. Miljönämnden tar emot dispensansökningar med undantag från kravet på sortering. Det har än så länge inkommit ett fåtal ärenden till nämnden. Med en aktiv tillsyn av sortering av bygg- och rivningsavfall hade det förmodligen kommit in fler dispensansökningar, då branschen har låg kunskap om lagstiftningen.

En annan del av avfallspaketet är att ett nytt avfallsregister inrättats. Detta innebär att verksamhetsutövare ska rapportera in uppgifter om farligt avfall till Naturvårdsverket, vilket kontrolleras vid tillsyn. En utmaning är att tillsynsmyndigheterna inte har tillgång till uppgifterna i registret, utan det är verksamhetsutövarna själva som ska lämna uppgifter som styrker att de rapporterat in sina uppgifter.

Under delåret har miljönämnden genom en lagändring tagit över tillsynen av att fritidsbåtshamnar kan ta emot det avfall som båtägare behöver lämna, samtidigt som kraven på hamnarna har skärpts. Tillsynen sköttes tidigare av Transportstyrelsen. Bakgrunden till regeländringen är ett uppdaterat EU-direktiv och syftet är att det ska bli enklare att lämna ifrån sig avfall så att det inte riskerar att hamna i vattnet. Eftersom det är ett nytt uppdrag för kommunen behöver nämnden uppdatera delegationsordningen och besluta om ny taxa innan tillsyn enligt det nya regelverket kan börja bedrivas.

Sommaren 2022 beslutade riksdagen om ett tillägg till Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) i form av att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan. Det pågår nu ett arbete med att ta fram denna plan som ska vara på plats senast vid årets slut. Det är tekniska nämnden som har huvudansvaret för att ta fram planen med stöd från VA Syd, stadsbyggnadsnämnden och miljönämnden. Medarbetare från miljö- och hälsoskyddsavdelningen kommer att delta i arbetsgruppen utifrån arbetet med enskilda avlopp.

Ny lagstiftning gällande vad som ska ingå i miljörapporter har kommit under delåret. Verksamhetsutövarna har låg kunskap om vad den nya lagstiftningen innebär, vilket resulterat i att miljönämnden har behövt lägga tid på att informera om reglerna. Detta har tagit tid från ordinarie tillsynsarbete.

Ett skyndsambetskrav gällande åtalsanmälningar infördes i miljöbalken från och med årsskiftet. Detta innebär att kommunen behöver agera skyndsamt vid åtalsanmälningar mot miljöfarliga verksamheter som bryter mot lagstiftning och villkor. Miljönämnden har under delåret arbetat för att hantera åtalsanmälningar skyndsamt, men har i vissa fall behövt prioritera andra brådskande arbetsuppgifter.

Miljöövervakning

Miljöövervakningen ger en lägesbeskrivning av tillståndet i miljön och varnar för störningar. Arbetet bygger på återkommande, systematiskt upplagda undersökningar som visar miljötillståndet genom att registrera eventuella förändringar i naturmiljön. Genom miljöövervakningen kan nämnden även utvärdera resultat av utförda åtgärder kopplat till bland annat stadens biologiska mångfald, blågröna infrastruktur, ny exploatering och förändringar i trafikmiljön. Malmö stads miljöövervakning är därför en viktig del i uppföljningen av miljöprogrammet.

Luftföroreningar

Malmö stad ansvarar genom EU-direktiv och miljöbalken för att kontrollera att miljökvalitetsnormerna för utomhusluften i Malmö uppfylls. Genom samverkansavtal med Skånes luftvårdsförbund delar Skånes 33 kommuner på kostnaderna för den lagstiftade kontrollen av miljökvalitetsnormerna för luftkvalitet. För att genomföra den lagstiftade kontrollen har miljönämnden fasta mätstationer vid Rådhuset och på Dalaplan. Nämnden har även en mobil mätstation som kartlägger luftkvaliteten på olika platser i Malmö. Den mobila stationen avslutade under delåret mätningar av luftföroreningar och buller vid Amiralsgatan. Mätningen har genomförts för att följa upp utvecklingen av luftkvaliteten kopplat till en ökad andel elbussar längs gatan. Efter sommaren ska mätningar påbörjas vid Johannesskolan. Fokus kommer ligga på mätning av små partiklar (PM 2.5) där världshälsoorganisationen WHO sänkt sina riktvärden. Under delåret har luftkvalitetsmätningar även genomförts vid ett 30-tal platser i Malmö för att få en helhetsbild av situationen i Malmö. Analyser av mätdata och beräkningsdata pågår.

Ljudnivåer

Alla svenska städer med mer än 100 000 invånare ska vart femte år göra en bullerkartläggning över hela kommunen. Då undersöks bullernivåerna kopplat till vägtrafiken och tågtrafiken. Under 2022 gjordes den senaste kartläggningen. Arbeta pågår med att utvärdera resultaten, som kommer att publiceras till hösten.

Övriga mätningar

Utöver mätningar av luftföroreningar och ljudnivåer genomför nämnden årligen ett antal inventeringar av olika arter. Under sommaren har en inventering av fladdermöss genomförts. Denna inventering görs ungefär vart fjärde år. Fladdermöss är en viktig indikator för biologisk mångfald. Resultaten kommer att presenteras under hösten.

Miljönämnden har sedan början av 1990-talet kontinuerligt följt upp kväve- och fosforutsläppen från jordbruksmark genom mätningar av närsalter i Kalinaån, Bunkeflodiket, Tygelsjöbäcken och Skumparpsdiket. Mätningarna pågår enligt plan.

Den nyligen avklarade provtagningen av sediment och blåmusslor i Malmös hamn och i småbåtshamnen är viktig för att följa upp miljöprogrammets mål om fler skyddade havsområden i Malmö och hållbar förvaltning av vatten och hav. Den är även en del av uppföljningen av miljöprogrammets mål om att hälsofarlig exponering ska ha minskat avsevärt i Malmö. Resultaten kommer att presenteras i höst.

Under andra halvan av 2023 planerar nämnden även att inventera utbredningen av ålgräs.

Livsmedelskontroll

Detta avsnitt omfattar en översiktlig uppföljning av miljönämndens planerade livsmedelskontroll under delåret. Uppföljningen görs i förhållande till miljönämndens kontrollplan för 2023.

Miljönämndens livsmedelskontroll står inför flera utmaningar under 2023 då en ny riskklassningsmodell ska införas samtidigt som kontrollen ska börja efterhandsdebiteras från och med 2024. Arbetet med att förbereda inför dessa förändringar pågår och har fortlöpt som planerat under delåret. Arbetet presenteras närmare i avsnittet om Anpassning av verksamheten utifrån övergripande styrdokument under rubriken Uppföljning av arbetet med prioriteringar.

Livsmedelskontrollen har haft hög arbetsbelastning under delåret. Detta beror på att verksamheten parallellt med förberedelser inför efterhandsdebitering och ny riskklassningsmodell haft en stor ökning av

inkommande klagomål, matförgiftningar och RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed - EU:s varningssystem om osäkra livsmedel som måste återkallas). Antalet klagomålsärenden har ökat med över 30 procent i jämförelse med samma tidsperiod förra året. Miljönämnden har även fått in cirka 10 procent fler RASFF-ärenden jämfört med samma period 2022.

Kvalitativa indikatorer

Indikator
<p>En kvalitativ analys av resultatet av uppföljande livsmedelskontroller och sanktionsbeslut.</p> <p>Vid kontrollerna fokuserar miljönämnden på att upptäcka brister som kan orsaka hälsofara eller bristande redlighet vid hantering av livsmedel samt att få verksamheterna att rätta till dessa brister inom rimlig tid. Resultaten visar att cirka sex procent av kontrollerna behövde följas upp med uppföljande kontroll. Nämnden har hittills fattat 303 sanktionsbeslut varav 88 har följts upp med en extra kontroll. Sanktionsbesluten har framför allt handlat om vilseledande märkning, bristfällig spårbarhet, odeklarerade allergener, otillåtna tillsatser, illegal import av sammansatta livsmedel, oregistrerad verksamhet och avsaknad av handelsdokument. Vid åtta tillfällen konstaterade nämnden så allvarliga brister att verksamheterna tillfälligt stängdes. Bristerna berodde i de flesta fall på spår av skadedjur eller rengöringsbrister. Miljönämnden ser en trend i att fler verksamheter har blivit bättre på att åtgärda brister efter utförda kontroller. Under delåret har nämnden behövt fatta färre sanktionsbeslut vilket kan tolkas som en förbättrad livsmedelshantering hos stadens livsmedelsverksamheter.</p>
<p>En redogörelse och analys av den service och information nämnden ger till nya och befintliga livsmedelsverksamheter.</p> <p>Miljönämndens livsmedelskontroll har en hög servicenivå till Malmöbor och företagare för att underlätta för livsmedelsverksamheter att göra rätt från början. Detta stöd är särskilt viktigt för nya livsmedelsverksamheter i Malmö. Nämnden utför ett kontinuerligt förebyggande och rådgivande arbete i samband med registreringen samt under ordinarie kontroll. Under delåret har 245 anmälningar om registrering av ny livsmedelsverksamhet inkommit och cirka 190 inspektioner har utförts på de nyetablerade livsmedelsföretagen. De flesta nya verksamheter har varit restauranger, caféer eller butiker där det skett ett ägarbyte i en befintlig livsmedelslokal.</p>
<p>En kvalitativ bedömning av genomförda utredningar av klagomål misstänkta matförgiftningar och RASFF.</p> <p>Under delåret har miljönämnden tagit emot och hanterat 480 anmälningar om klagomål, misstänkta matförgiftningar, anmälningar om allergisk reaktion och RASFF. Klagomålen avsåg främst oregistrerade verksamheter, felaktig eller vilseledande information och märkning, förekomst av skadedjur, felaktig avfallshantering samt bristande hygien och rengöring. Utredning av samtliga 64 RASFF-ärenden har gjorts och dessa har berört 177 livsmedelsanläggningar. Ärendena har bland annat handlat om odeklarerade allergener i kebabkött, gluten i glutenfri öl, otillåten mjölk i halva från Libanon, metallbitar i godis eller listeria i skivad kalkon. Antalet klagomålsärenden har ökat med över 30 procent jämfört med samma tidsperiod förra året. Under 2022 inkom cirka 350 klagomål medan det under 2023 ökat till cirka 480. Nämnden har även fått in cirka 10 procent fler RASFF-ärenden jämfört med samma period 2022. Alla RASFF-anmälningar och misstänkta matförgiftningar har utretts inom utsatt tid.</p>

Mätbara indikatorer

Indikator	Önskat utfall 2023	Utfall jan-juni 2023	Prognos utfall 2023	Utfall 2022
Andel genomförda kontroller av öppna verksamheter i enlighet med miljönämndens kontrollplan.	100 %	55,5 %	100 %	100 %
Nämnden ligger ca 0,5 procent efter kontrollplan men arbetar för att nå målet.				
Andel registreringsbesök som utförts senast tre månader efter att verksamheten har öppnat.	100 %	99 %	99 %	100 %

Nämnden lyckades inte uppnå målet för fyra ärenden under delåret. Detta berodde på att verksamheten behövde prioritera händelsestyrda kontroller.

Uppföljning av kvaliteten på myndighetsutövning och service via Insikt.	Större än 75	79	79	81
--	--------------	----	----	----

Mätbara indikatorer för enheten för trygghet och samordnad tillsyn

Indikator	Önskat utfall 2023	Utfall jan-juni 2023	Prognos utfall jan-dec 2023	Utfall 2022
Antal samordnade kontroller inom Tryggare Malmö	Minst 200	158	250	233
De samordnade inspektionerna och samarbetet har löpt på bra.				
Andelen genomförda kontroller inom otrygga områden	Minst 25 %	25 %	25 %	-
En stor andel inspektioner har genomförts på Möllevången och i Sofielund. För utfall 2022 finns inga siffror att tillgå.				

Kvalitativa indikatorer för enheten för trygghet och samordnad tillsyn

Indikator
En kvalitativ analys av vilka effekter insatserna inom Tryggare Malmö har haft
<p>Under delåret har miljönämnden inom ramen för Tryggare Malmö utfört 158 samordnade inspektioner tillsammans med Polisen, Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket, Kronofogden, stadsbyggnadskontoret, arbetsmarknads- och socialförvaltningen och Räddningstjänsten Syd. De 158 samordnade inspektionerna har lett till över 300 åtgärder från de deltagande myndigheterna inom Tryggare Malmö.</p> <p>En stor andel av de samordnade inspektionerna har initierats utifrån den lokala problembilden i Malmö. Syftet är att främja trygghet, stävja fusk, motverka den illegala ekonomin och underlätta en jämlik konkurrens mellan stadens företagare.</p> <p>Utöver de utförda inspektionerna inom de större operationerna har Tryggare Malmö gjort riktade kontroller av livsmedel och avfallstransporter, detaljhandeln, massagesalonger, barberare, fordonsverkstäder, samlingslokaler, olovliga boenden och grossister. Miljönämnden har prioriterat insatser i områden där otryggheten är större utifrån Polisens trygghetsmätningar.</p> <p>Den tillsyn och kontroll som genomförts under delåret har resulterat i att:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 13 ton osäkra livsmedel hindrats från att släppas ut på marknaden - 7 tillfälliga stängningar av hygieniska behandlingslokaler - 2 förbud mot att bedriva miljöfarlig verksamhet -3 åtalsanmälningar för misstänkt miljöbrott -5 förbud mot olaglig kosmetiska och kemiska produkter fattats -12 olovliga boenden upphört -11 tips om misstänkt människohandel eller välfärdsbrott överlämnats till polis eller utbetalande myndigheter.

Miljönämnden bedömer att arbetet som utförts under delåret varit positivt för att komma till rätta med oregistrerade verksamheter, motverka den illegala ekonomin och ojämlik konkurrens samt att produkter, livsmedel och lokaler blivit säkrare för Malmöborna.

Miljö- och hälsoskyddstillsyn

Detta avsnitt omfattar en översiktlig uppföljning av miljönämndens planerade miljö- och hälsoskyddstillsyn under delåret. Uppföljningen görs i förhållande till miljönämndens tillsynsplan för 2023.

Miljönämndens miljö- och hälsoskyddstillsyn har under delåret haft flera långtidssjukskrivningar och samtidigt en hög personalomsättning på runt 11 procent. Under samma tidsperiod föregående år låg personalomsättningen på 8,6 procent. Den ökade personalomsättningen har medfört att vakanser uppstått. Introduktion och utbildning av nyanställda medarbetare samt omfördelning av ärenden och arbetsuppgifter har påverkat nämndens möjlighet att följa tillsynsplanen för 2023. Nämnden har därför fått prioritera om för att säkerställa att den styrda och händelsestyrda tillsynen kan utföras under året.

Ett arbete med att utveckla uppföljningen av miljönämndens tillsynsplan med stöd av ett digitalt verktyg påbörjades under 2022 och slutfördes under delåret. Uppföljning av tillsynsplanen kan därmed ske på ett enkelt och effektivt sätt framöver, vilket skapar goda möjligheter att fånga upp avvikelser för de olika tillsynsområdena i ett tidigt skede. Inom miljö- och hälsoskyddstillsynen sker regelbundna individuella avstämningar mellan chef och medarbetare där fokus bland annat ligger på bedömningar i ärenden och hjälp med prioriteringar och ambitionsnivå. Därutöver följer verksamheten regelbundet upp tidsredovisningen och tillsynsplanen i förhållande till budget. Verksamhetens chefer har även täta avstämningar med ekonomienheten. Sammantaget har ovanstående medfört att uppföljningen förbättrats väsentligt jämfört med tidigare.

Planeringen av tillsynsverksamheten delas upp i styrd, behovsprioriterad, händelsestyrd samt skattefinansierad tillsyn och nedan beskrivs arbetet inom respektive del.

Styrd tillsyn

Den styrda tillsynen styrs av lagstiftning och miljönämnden kan därför inte prioritera ned denna del av tillsynen. Under delåret har tillsynen av tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter samt anmälningspliktiga hälsoskyddsverksamheter fortsatt prioriterats utifrån att dessa verksamheter har betydande påverkan ur miljö- och hälsosynpunkt. Prognosen för helåret är att den styrda tillsynen kommer att genomföras i enlighet med nämndens tillsynsplan för 2023.

Förorenade områden, avfallsbranschen och fordonsbranschen är växande tillsynsområden, dels då många exploateringsprojekt i staden finns inom områden där marken är förorenad, dels då förtätningen leder till massor och avfall som måste tas om hand. Detta har bland annat resulterat i ett flertal pågående tillståndsprocesser hos masshanteringsbolag, skrotare och avfallsbolag som miljönämnden har tillsynsansvar över. Sammantaget innebär detta att tillsynstiden inom avfallsbranschen ökar i en omfattning som inte förutsågs i tillsynsplanen för 2023. Nämnden har även sett en ökning av nya anmälningspliktiga dagvattenanläggningar. Dessa kommer att öka ytterligare i antal framöver vilket innebär behov av fler tillsynstimmar än tidigare. Nämnden behöver beakta detta i tillsynsplaneringen inför 2024.

Inom avfallsbranschen och fordonsbranschen kan konstateras att vissa verksamheters årsavgifter inte täcker tiden för tillsynen. Detta beror framför allt på att verksamheterna har låg kunskap om reningsutrustning, kemikaliehantering och avfallshantering. I de fall årsavgiften inte räcker till gör miljönämnden tilläggsdebiteringar.

Miljönämnden kommer under året påbörja inventering av de verksamheter som omfattas av gamla miljöbalkstillstånd. Detta ligger inom ramen för den nationella tillsynsstrategins fokusområden 2022-2025. Inventeringen ska vara klar senast 2024.

Behovsprioriterad tillsyn

Inom den behovsprioriterade tillsynen återfinns verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Den styrda samt händelsestyrda tillsynen prioriteras i första hand, medan nämnden har möjlighet

att påverka i vilken omfattning den behovsprioriterade tillsynen ska utföras. Inför 2023 satte nämnden ambitionsnivån för den behovsprioriterade tillsynen utifrån de resurser som fanns tillgängliga.

Under delåret har framför allt vakanser inom verksamheten påverkat utförandet av den behovsprioriterade tillsynen, då den styrda och händelsestyrda tillsynen behövt prioriteras. Introduktion och utbildning av nyanställda medarbetare samt omflyttning av arbetsuppgifter, ansvarsområden och ärenden har tagit tid i anspråk, vilket har varit en utmaning för medarbetarna. Därtill har tillsynen inom avfalls- och fordonsbranschen tagit mer tid än planerat, vilket också har påverkat möjligheten att utföra den behovsprioriterade tillsynen.

Följande branscher inom den behovsprioriterade tillsynen har under delåret inte kunnat utföras i samma utsträckning som planerat.

Delvis nedprioriterat i förhållande till planering enligt tillsynsplan:

- Avfallshandlare och avfallsmäklare
- Fordonsverkstäder
- Fordonstvättar och spolplattor
- Enskilda avlopp
- Uppsökande arbete med hygieniska behandlingslokaler
- Förebyggande tillsyn av nedskräpning och skadedjur inom prioriterade områden
- Uppsökande bostadstillsyn.

Helt nedprioriterat i förhållande till planering enligt tillsynsplan:

- Förorenad mark inom Oljehamnen, brandövningsplatser, brandstationer samt småbåtshamnar med båtuppläggningsplats.

Vissa av ovanstående tillsynsområden var delvis nedprioriterade i tillsynsplanen. Till följd av hög personalomsättning har ytterligare nedprioritering, helt eller delvis, gjorts under delåret. Prognosen för helåret är att tillsynstiden inom ovanstående branscher fortsatt kommer att justeras ner i förhållande till den planerade tiden enligt tillsynsplanen för 2023. Detta kan även komma att påverka nämndens intäkter, eftersom branscher inom den behovsprioriterade tillsynen debiteras genom timintäkter.

Utöver påverkan på tillsynsarbetet har vakanserna medfört att verksamhetens möjlighet att samverka internt och externt samt att utveckla verksamhetens kvalitet och service påverkats. Exempelvis har samarbetet med förorenad mark på förskolor och skolor fått prioriteras ner under delåret, både internt inom nämnden och externt mot andra nämnder i staden. Vissa planerade kvalitetsarbeten, till exempel att utveckla nya rutiner och checklistor, har också fått prioriteras ner. Samtidigt har många förvaltningsövergripande samarbeten fortgått och utvecklats, bland annat i form av en samverkansgrupp med tekniska nämnden för markmiljö, ett samarbetsforum inom kommunen för markmiljöfrågor samt en arbetsgrupp med stadsfastigheter gällande förskolor och skolor. Därtill har nämnden samverkat med Fastighetsägarna Syd, Räddningstjänsten Syd, Hyresgästföreningen och RIKC (Romskt informations- och kunskapscenter). Nämnden har även inplanerat möten med Stockholm och Göteborg i syfte att diskutera tillsyn av utbildningslokaler samt förorenad mark.

Under delåret har miljönämnden utfört tillsyn av vissa nya identifierade verksamheter, vilket medfört att nämnden har fått en bättre översikt och kan lägga en bättre plan för dessa verksamheter de kommande åren. Nämnden har även utfört radontillsyn för att nå målet om att följa Strålskyddsmyndighetens nationella plan för kontroll av radongashalter i bostäder.

Inom ramen för behovsprioriterad tillsyn ingår tillsyn av tandläkare, där ett projekt gällande sanering av tandläkarkliniker avslutades under delåret. Till följd av flera överklaganden har detta arbete varit mer komplext och tidskrävande än vad som bedömdes vid projektets start. Miljönämnden kommer även att delta i två tillsynsprojekt inom ramen för varutillsyn under 2023. Tillsyn av receptfria läkemedel och omsorgsboenden har genomförts enligt tillsynsplanen.

Händelsestyrd tillsyn och skattefinansierad tillsyn

Den händelsestyrda tillsynen utgörs av inkommande ärenden som nämnden inte har möjlighet att påverka, och därmed kan denna tillsyn inte prioriteras ner. Tillsynen omfattar både avgiftsfinansierade och skattefinansierade arbetsmoment. Utmaningen inom den händelsestyrda tillsynen är att det är svårt att förutse hur många och vilka typer av ärenden som inkommer. Det kan variera stort mellan olika år och kan även innebära att mer skattefinansierad tid behöver tas i anspråk. Detta ställer höga krav på flexibilitet och prioritering för att göra så stor miljö- och hälso nytta som möjligt.

Föreordade områden har haft högt inflöde av ärenden under delåret, då många stora exploateringsprojekt är på gång i staden. Mot bakgrund av den höga personalomsättningen har detta varit en utmaning för nämnden att hantera. Verksamheten har under delåret arbetat med att ta fram en prioriteringsmatris för att underlätta prioritering av ärenden utifrån risk och miljönytta. Trots hög personalomsättning och arbetsbelastning har nämnden lyckats upprätthålla en acceptabel handläggningstid.

I samband med exploateringen av nya områden inom Malmö stad har det inkommit många detaljplane- och bygglovsremisser som nämnden har lämnat remissvar på. Den planerade tiden för remisser som rör bygglov, detaljplan och översiktsplan är skattefinansierad och har överskridits i jämförelse med planerad tid i nämndens tillsynsplan för 2023. Nämnden har i samverkan med stadsbyggnadsnämnden tagit fram ett processschema för att bygglovshandläggare lättare ska kunna bedöma när en remiss avseende föreordad mark behöver skickas till miljönämnden. Antalet anmälningar av skolor och förskolor som inkommer har ökat något, vilket har inneburit en tätare samverkan inom nämnden gällande barns hälsa och miljö. Utlämnade av allmän handling, som är en del av nämndens service till allmänheten, har ökat i takt med nya exploateringsprojekt och detaljplaner.

De omfattande lagstiftningsförändringar som är på gång inom miljö- och hälsoskyddstillsynens lagstiftningsområde medför att antalet inkommande remisser från myndigheter fortsätter att öka. Vidare är flera tillståndspliktiga verksamheter under tillståndsprövning vilket innebär att miljönämnden är remissinstans vid flera skeden under processen. Arbetsuppgifter som är relaterade till remisser och tillståndprocesser är skattefinansierade och har tagit mer tid än planerat under delåret. Det har även inkommit en del anmälningssärenden och ändringsanmälningar inom fordonsbranschen. Remiss avseende tillståndsansökan enligt miljöbalken och tillståndsansökan enligt kontinentalsockellagen rörande Sjölunda avloppsreningsverk är mer omfattande än andra tillståndsansökningar och kommer ta tid att yttra sig över under hösten. Inkomna anmälningssärenden gällande sanering av kvicksilver och PCB i byggnader har handlagts löpande.

Det ekonomiska läget har inte minskat antalet inkomna händelsestyrda ärenden inom föreordade områden då många av de större ärendena är kopplade till planerade exploateringar och Storstadspaketet. Nämnden märker inte heller av någon minskning av detaljplaneremisser från Malmö stad. I tillsynsplaneringen inför 2023 tog nämnden hänsyn till att rådande energikris skulle kunna öka antalet inkomna ärenden gällande låg och hög inomhustemperatur samt rök från vedeldning. Någon nämnvärd ökning av dessa ärenden har inte märkts under delåret.

Miljönämnden arbetar fortfarande med luktstörningsärendet. Arbetet har tagit mer tid än planerat. Två verksamheter i hamnen är identifierade och nämnden arbetar med att följa upp att planerade åtgärder hos verksamheterna utförs samt att önskad effekt uppnås. Under delåret har det fortsatt inkomma klagomål om lukt från allmänheten.

Länsstyrelsen kommer åter att skicka remisser till nämnden gällande verksamheter som söker tillstånd för försäljning av e-cigarettor och e-vätskor. Lagändringen gällande tillståndsplikt kom den 1 juli 2022.

Nämnden har under delåret deltagit i tre projekt inom Miljösamverkan Skåne; tillsyn av tatueringsfärger, tillsyn av skönhetsalonger samt tillsyn av det kommunala spillvattennätet.

Inom delar av miljö- och hälsoskyddstillsynen har det ännu inte inkommit lika många händelsestyrda avgiftsfinansierade ärenden som verksamheten planerat för. Detta berör bland annat sanktionsavgifter och befogade klagomål kopplade till nedskräpning. Detta skulle kunna innebära att verksamheten i slutet av året inte får in lika mycket intäkter som prognosticerat. Samtidigt frigörs tid att lägga på andra tillsynsuppgifter som kan externfinansieras.

Mätbara indikatorer

Indikator	Önskat utfall 2023	Utfall jan-juni 2023	Prognos 2023	Utfall 2022
Andel utförda tillsynsbesök i förhållande till planerade tillsynsbesök inom den styrda tillsynen av verksamheter inom hälsa och omgivning	100 %	74 %	100 %	100 %
Verksamheten har prioriterat att göra större delen av den styrda tillsynen under delåret. Det medför att verksamheten ligger i bra fas för att genomföra all planerad styrd tillsyn under 2023. Totalt är 192 tillsynsbesök planerade och 142 är hittills utförda.				
Andel utförd uppsökande tillsynstid i förhållande till planerad uppsökande tillsynstid inom bostadstillsyn	100 %	42 %	80 %	43 %
Ärenden inom den uppsökande bostadstillsynen behöver generellt handläggas av inspektörer med viss erfarenhet. På grund av vakanser och föräldraledigheter kommer endast hälften av verksamhetens inspektörer kunna utföra denna typ av tillsyn under hösten 2023. Det är därför inte realistiskt att kunna genomföra 100 procent av den uppsökande bostadstillsynen under 2023.				
Andel utförd tillsynstid i förhållande till planerad tillsynstid inom den styrda tillsynen av verksamheter inom kemi och industri	100 %	49 %	98 %	102 %
Arbetet med den styrda tillsynen inom kemi och industri ligger i princip i fas. Under delåret har verksamheten hanterat ett händelsestyrt ärende om luktklagomål som också har krävt en del tid. Verksamheten har haft ett visst underskott på resurser då en medarbetare har gått över till annan del av nämndens verksamhet samt att det har varit mer sjukfrånvaro jämfört med prognosen. Verksamheten har löpande avstämningar gällande den styrda tillsynen och kan vid behov göra omprioriteringar om det skulle behövas.				
Andel utförd tillsynstid i förhållande till planerad tillsynstid inom den styrda tillsynen av verksamheter inom avfall och vatten	100 %	65 %	100 %	100 %

Under delåret har verksamheten haft vakanser då en medarbetare har avslutat sin anställning och två medarbetare gått över till andra delar av nämndens verksamheter. Detta har inneburit omfördelning av arbetsuppgifter inom verksamheten samt introduktion av nyanställda. Trots detta har 65 procent av den styrda tillsynen utförts. Den styrda tillsynen har tagit mer tid än planerat inom vissa branscher. Verksamheten har utfört 42,5 procent av den behovsprioriterade tillsynen. Under hösten kommer verksamheten fortsatt ha vakanser då en medarbetare avslutar sin anställning och en annan medarbetare går på föräldraledighet, vilket medför att omprioriteringar inom tillsynen behöver göras. Den styrda tillsynen kommer fortsatt prioriteras framför den behovsprioriterade tillsynen. Inom den behovsprioriterade tillsynen kommer inte branscherna avfallshandlare, avfallsmäklare, fordonsverkstäder, fordonstvättar och spolplattor utföras i samma utsträckning som planerat enligt tillsynsplanen. Ovanstående tillsynsområden var delvis nedprioriterade i tillsynsplanen. Till följd av hög personalomsättning har ytterligare nedprioritering, helt eller delvis, gjorts under perioden. Detta är sådana branscher som har timavgiftsintäkter vilket innebär att nedprioriteringen kan komma att påverka budgeten. Under 2023 har verksamheten fyra medarbetare som arbetar deltid till följd av partiell ledighet eller föräldraledighet. Under 2024 kommer fem medarbetare arbeta deltid.

Andelen utförd tillsynstid i förhållande till budgeterad tillsynstid inom förorenade områden	100 %	35 %	70 %	73 %
---	-------	------	------	------

Verksamheten ligger efter med tillsynen då det under delåret varit hög personalomsättning. Verksamheten började året med ett underskott på två resurser som ökade till fyra resurser. Under delåret har verksamheten haft en personalomsättning på sex personer samtidigt som tre personer arbetat deltid på grund av partiell ledighet eller föräldraledighet. Under hösten kommer verksamhetens resurser öka då samtliga vakanser är tillsatta. Prognosen för 2023 sätts lägre då det saknades resurser under delåret, och kommer saknas resurser fram till september. Det är inte heller möjligt att arbeta in all tillsynstid som avsattes och kommer att avsättas till omfördelning av ärenden och introduktion av nyanställda.

Statistik

Statistik	Utfall jan-juni 2023	Utfall 2022
Antal fastigheter årligen som är slumförvaltade	3	3
Atleten 3, Bilden 8 och Taxeringsrevisor 5.		

Uppföljning och bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålen

Målområde - Stadsutveckling och klimat

Kommunfullmäktigemål - Malmö ska vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Miljönämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom arbetet med att genomföra Miljöprogram för Malmö stad 2021–2030. Som en del i genomförandet av miljöprogrammet processleder nämnden Klimatomställning Malmö som handlar om att Malmö stad tillsammans med andra aktörer ska öka takten för att nå Malmös klimatmål.

Malmös utsläpp av växthusgaser

Sedan 1990 har utsläppen från Malmös geografiska område minskat med 44% (2021). Malmös utsläpp rör sig i rätt riktning men tempot är för lågt. De nationella besluten som nu föreslås med sänkt skatt på drivmedel (bensin och diesel) samt minskad (eller slopad) reduktionsplikt kommer innebära större utmaning för Malmös klimatomställning.

Miljönämnden arbetar både för att minska de växthusgasutsläpp som uppstår inom Malmös geografiska gränser och för att minska de utsläpp som sker i andra länder till följd av Malmöbornas konsumtion. Att Malmö är en av EU-kommissionens 100 städer som ska gå före och visa vägen för hur städer kan ställa om och bli klimatneutrala till 2030 skapar förutsättningar för att växla upp arbetet. Att Malmö som en av tre städer utsetts till pilotstad under våren innebär särskilt finansiellt stöd för att kunna driva på arbetet ytterligare. Utnämningen kommer underlätta för Malmö att ta konkreta steg som minskar växthusgasutsläppen, bland annat har Malmö tilldelats 15 miljoner kronor för genomförande av prioriterade klimatinsatser.

Breda samarbeten är viktiga i arbetet med att minska Malmös utsläpp av växthusgaser. Utöver samarbetet med föreningar, näringsliv och Malmöbor samarbetar Malmö även med andra städer i omställningen. Främst sker ett samarbete med Köpenhamn, Helsingborg och Lund, som alla är utsedda att vara en del av EU:s satsning gällande 100 städer som ska gå före i klimatomställningen.

Elförsörjningen är en förutsättning för Malmös klimatomställning. För att möta den regionala efterfrågan samt öka försörjningstryggheten och hålla elpriserna nere, är det viktigt att öka produktionen i regionen, där den största potentialen ser ut att finnas inom havsbaserad vindkraft. Under delåret har miljönämnden tillsammans med andra nämnder tagit fram ett beslutsunderlag om vindkraft i Malmö. Även den planerade återstarten av Öresundsverket kan bidra till en tryggare elförsörjning.

Miljönämndens utsläpp av växthusgaser

Malmö stads organisation ska ha nettonollutsläpp år 2030. För att uppnå målet måste de direkta och indirekta utsläppen av växthusgaser så långt som möjligt minimeras och kvarvarande utsläpp kompenseras.

Med stöd från kommunfullmäktiges klimatstrategiska budget har miljönämnden under våren påbörjat arbetet med att ta fram en klimatkompensationsstrategi som handlar om hur kvarvarande utsläpp ska kompenseras för att Malmö stad ska uppnå nettonollutsläpp i organisationen. Arbetet handlar bland annat om tekniska och ekonomiska förutsättningar för kolsänkor i Malmö. Lokala kolsänkor fångar upp koldioxid från atmosfären genom att binda den under en längre tid. Arbetet med kolsänkor är prioriterat i stadens miljöprogram då de dels bidrar till målet om minskade växthusgaser, dels kan ha en gynnsam effekt för målen om fler gröna miljöer, ökad biologisk mångfald och bättre hälsa för Malmöborna.

Inom projektet ProCirc har ett arbete med att beräkna klimatnyttan av cirkulära upphandlingar genomförts. Arbetet med ökat internt återbruk (Malvin 2.0) har fortlöpt under delåret. Miljönämnden

arbetar även tillsammans med andra nämnder för att ta fram ett upplägg för att få det interna återbruket att fungera bättre.

Under våren har miljönämnden tillsammans med kommunstyrelsen, servicenämnden och tekniska nämnden arbetat med kommunfullmäktiges budgetuppdrag om att utreda hur en koldioxidbudget kan inarbetas i stadens övergripande styrmodell. Två förslag har presenterats för kommunledningen. Arbetet kommer pågå under hela 2023.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Miljönämnden gör bedömningen att arbetet med kommunfullmäktiges mål om minskade växthusgasutsläpp på systemnivå har gått enligt plan och ett antal viktiga förflyttningar har skett under delåret, bland annat kopplat till arbetet med att mobilisera centrala aktörer och arbetet med att färdigställa färdplaner inom Klimatomställning Malmö. Att Malmö har blivit utsedd till pilotstad i EU:s klimatomställningsarbete innebär bland annat finansiellt stöd för att kunna driva på arbetet ytterligare. Malmö behöver dock ytterligare öka takten på klimatomställningen i stadsutvecklingen för att klara stadens högt uppsatta mål.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet under mandatperioden

Det finns förutsättningar för att arbetet med kommunfullmäktigemålet om att minska växthusgasutsläppen kommer leda till önskad förflyttning under mandatperioden. Genom att under året färdigställa färdplanerna i sin första version inom Klimatomställning Malmös omställningsområden, tydliggörs önskad förflyttning och vilka insatser som behöver prioriteras.

För att Malmö ska kunna fortsätta vara en föregångare när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser behöver miljönämnden säkerställa extern finansiering för de kommande åren från exempelvis EU eller staten kopplat till arbetet.

För att lyckas krävs dock att Malmö stad både internt och tillsammans med andra aktörer växlar upp arbetet med att minska växthusgasutsläppen och att det finns en enighet kring prioriteringar. Vidare är ett hållbart och leveranssäkert elsystem med en hög tillförlitlighet och tillräcklighet en förutsättning för att Malmö ska kunna minska utsläppen av växthusgaser.

Statistik kopplat till kommunfullmäktigemålet

Nedan presenteras statistik kopplat till nämndens arbete med att minska de egna utsläppen. Nämndens utsläpp kopplat till flygresor följs upp vid årsanalys.

Statistik	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall jan - juni 2023
Andelen återbrukade möbler som köps in till miljönämndens lokaler. Utfallet anges i procent av den totala kostnaden.	6	9	52	59
Nämnden har ambitionen att bli ett föredöme i Malmö stad genom att hållbart, ekologiskt och återbrukat ska vara förstahandsvalet när möbler köps in till förvaltningen. I summan för inköp av icke återbrukade möbler ingår även textilier och rullgardiner.				
Energianvändning (kWh/m ²) i miljönämndens lokaler	151,6	139,2	145,2	78,8

Energianvändningen står för en stor del av nämndens egna växthusgasutsläpp. Nämndens ambition är att minska energianvändningen i lokalerna. Arbetet bygger dels på dialog med fastighetsägaren, dels på arbete för beteendeförändring hos nämndens medarbetare. Värdet visar total förbrukning av fjärrvärme och el i fastigheten per kvadratmeter. Utfallet avser förbrukning till och med juni månad och visar något lägre utfall jämfört med motsvarande period 2022.				
Miljönämndens inköp av engångsartiklar (antal) i plast	6 650	6 204	3 000	800
Miljönämnden ska fasa ut användandet av engångsartiklar i plast. I nuläget är de enda engångsartiklarna som köps in soppsåsar och bläckpennor.				
Växthusgasutsläpp (kg CO ₂ -ekv/kg livsmedel) från inköpta livsmedel	-	0,36	0,88	1,07
Livsmedel bidrar till växthusgasutsläpp och kan ha stor påverkan på klimatet. Miljönämndens förvaltning köper endast in en liten mängd livsmedel. Statistiken bygger på de livsmedelsinköp som görs via Ekot. 2021 var det endast inköp av frukt som räknades men sedan 2022 handlar förvaltningen även kaffe, te och mjölk via Ekot. Fikabeställningar och mat vid representation ingår inte i statistiken. Ökningen från 2022 beror på att man numera räknar att kaffe har en större klimateffekt än vad man gjort tidigare.				

Målområde - Trygghet och delaktighet

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska verka för att öka tryggheten bland Malmöborna och för att brottsligheten ska minska

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Tryggare Malmö ingår i miljönämndens verksamhet och är en del av Malmö stads särskilda insats för att öka trygghet och motverka oseriösa och illegala verksamheter som bidrar till ojämlik konkurrens, fusk, organiserad brottslighet, riskmiljöer för människoexploatering samt välfärdsbrottslighet. Tryggare Malmö utgår från en identifierad problembild som visar på att grövre brottslighet ofta har förgreningar till oseriösa verksamheter.

Inom ramen för Tryggare Malmö utför miljönämnden myndighetssamordnade inspektioner tillsammans med andra myndigheter. Varje deltagande myndighet och förvaltning utgår från kunskap och lagstiftning inom sitt specifika verksamhetsområde. Genom samordnad tillsyn kan myndigheterna nyttja varandras verktygsåldor i det brottsbekämpande arbetet, och kan på så sätt nå ett mer effektivt resultat än om varje myndighet agerar ensam. De illegala verksamheterna är dessutom ofta miljö- och hälsofarliga, något som motverkar hållbarhetsmålen och bidrar till otrygghet och en ohälsosam miljö för Malmöborna.

Under delåret har miljönämnden samverkat med Polisen, Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Arbetsmiljöverket, Kronofogden, stadsbyggnadsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, Räddningstjänsten Syd, stadskontoret samt BID Möllevången. BID (Boende, Integration, Dialog) är samverkan mellan flera parter för stadsutveckling i ett geografiskt avgränsat område. Nämnden har även regelbundet deltagit i mötesforumet samverkan Möllevången och prioriterat inspektioner i området för att minska fusk och öka tryggheten i området.

Sammanlagt har 158 samordnade inspektioner utförts under delåret. Detta har lett till över 300 åtgärder från de deltagande myndigheterna inom Tryggare Malmö. Utöver de utförda inspektionerna inom de större operationerna har miljönämnden gjort riktade kontroller av livsmedel och avfallstransporter, detaljhandeln, massagesalonger, barberare, fordonsverkstäder, samlingslokaler, olovliga boenden och grossister. Nämnden har prioriterat insatser i områden där otryggheten är större utifrån Polisens

trygghetsmätningar.

I Sofielund har miljönämnden tillsammans med Polismyndigheten och andra aktörer ingått i ett medborgarlöfte. Inom ramen för medborgarlöftet har nämnden åtagit sig att arbeta med så kallad situationell brottsprevention genom ökad tillsyn i området. Nämnden har under delåret utfört tio samordnade inspektioner på barberarverksamheter, butiker och samlingslokaler i Sofielund. Detta har resulterat i att tre barberarverksamheter fick ett tillfälligt förbud att bedriva hygienisk behandlingsverksamhet samt att en butiksverksamhet fick stänga till följd av åtgärdskrav som inte kunde fullföljas.

Under delåret har miljönämnden även vidareutvecklat arbetet inom Tryggare Malmö till att omfatta vissa delar av fordons- och avfallsbranschen. Genom att bredda Tryggare Malmös uppdrag kan nämnden bidra till att främja jämlik konkurrens, stävja brottslighet och motverka miljöfarliga verksamheter inom branscherna. Nämnden har utfört samordnad tillsyn på avfallstransporter, fordonsverkstäder och illegal miljöfarlig verksamhet. Detta har bland annat resulterat i tre tillfälliga förbud mot att bedriva illegal miljöfarlig verksamhet samt tre åtalsanmälningar av misstanke om miljöbrott. En del i arbetet har varit att tydliggöra interna gränsdragningar och kompetensöverföring mellan nämndens verksamheter. Arbetet pågår fortfarande med delaktighet från medarbetare inom de olika verksamheterna.

I samband med att olovliga boenden förbjuds eller att boenden döms ut kan det exempelvis innebära att de boende mister sina hyreskontrakt. Detta kan sedan påverka bland annat arbetsmarknads- och socialnämndens verksamhet, då fler uppsöker socialtjänsten för bistånd. I de fall det finns risk för denna situation sker återkoppling och dialog med arbetsmarknads- och socialnämndens verksamhet. Eventuella målkonflikter hanteras även på de gemensamma samverkansmötena med berörda myndigheter och nämnder.

Arbetet inom Tryggare Malmö är en del av nämndens rättighetsbaserade arbete och bedrivs ur ett barnrätts-, jämlikhets-, och jämställdhetsperspektiv. Ärenden som berör barn prioriteras och i de fall barn och unga finns i olovliga och bristfälliga boenden görs orosanmälan till arbetsmarknads- och socialnämndens verksamhet. Tryggare Malmö arbetar för att identifiera indikatorer på människohandel och människoexploatering samt att minska risken för att Malmöbor utnyttjas, både på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. Då detta ofta berör utsatta grupper bidrar Tryggare Malmös arbete till ökad jämställdhet samt antidiskriminering på arbetsmarknaden. Under delåret har tillsynsarbetet lett till att elva tips om misstänkt människohandel eller välfärdsbrott lämnats över till andra myndigheter. Effekten av inlämnade tips är svår att bedöma då vidare utredning ligger hos andra myndigheter och ofta omfattas av sekretess.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Miljönämnden gör bedömningen att arbetet med kommunfullmäktiges mål om att öka tryggheten och minska brottsligheten har gått enligt plan. Under delåret har nämnden utfört 158 samordnade inspektioner, vilket har lett till över 300 åtgärder från de deltagande myndigheterna inom Tryggare Malmö. Utöver de utförda inspektionerna inom de större operationerna har nämnden gjort riktade kontroller och bland annat stängt ner tolv olovliga boenden och lämnat elva tips om misstänkt människohandel. Därtill har nämnden ingått i ett medborgarlöfte i Sofielund och utfört myndighetsgemensamma inspektioner i området. Detta har bidragit till en ökad upplevd trygghet, mer jämlik konkurrens samt en hälsosammare och säkrare miljö för boende i området. Nämnden har även vidareutvecklat arbetet inom Tryggare Malmö till att omfatta vissa delar av fordons- och avfallsområdet, vilket har bidragit till att främja jämlik konkurrens, stävja brottslighet och motverka miljöfarliga verksamheter inom branscherna.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet under mandatperioden

Det finns förutsättningar för att miljönämndens arbete med kommunfullmäktigemålet om att öka tryggheten och minska brottsligheten kommer att leda till önskad förflyttning under mandatperioden. Genom att fortsätta stärka de myndighetssamverkande insatserna inom identifierade branscher och geografiska områden förväntas nämnden bidra till en ökad upplevd trygghet i utsatta områden samt en hälsosammare och säkrare miljö för Malmöbor i alla åldrar. Nämndens myndighetsgemensamma inspektioner förväntas även motverka den illegala ekonomin, människohandel, människoexploatering och välfärdsbrottslighet samt medföra en mer jämlik konkurrens mellan skötsamma verksamheter och de som

inte följer gällande lagstiftning.

Statistik kopplat till kommunfullmäktigemålet

Genom nedanstående statistik följer miljönämnden upp delar av nämndens arbete med att öka tryggheten och minska brottsligheten. Statistiken motsvarar inte allt arbete inom kommunfullmäktigemålet utan är ett sätt att kunna mäta förflyttningen över tid.

Indikatorer kopplade till Tryggare Malmös arbete återfinns i avsnittet om livsmedelskontroll under rubriken Nämndens prioriteringar.

Statistik	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall jan-juni 2023
Antal osäkra livsmedel som hindrats från att släppas ut på marknaden (redovisas i ton).	29	31	62	19,6
Antal oregistrerade livsmedelsverksamheter som har registrerats.	35		13	5
Antal förbud mot olagliga kosmetiska och kemiska produkter.		300	200	50
Antal olovliga boenden som upphört.	37	18	17	12
Antal tips om misstänkt människohandel eller välfärdsbrott som överlämnats till annan myndighet.	11	24	26	11

Målområde - En god organisation

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska vara en attraktiv arbetsgivare genom att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Miljönämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål om att säkerställa en god arbetsmiljö och trygga anställningar genom delaktighet och inflytande, gott ledarskap, lärande och samarbete. Genom att följa och arbeta utifrån Malmö stads HR-processer kan nämnden säkerställa en god arbetsmiljö med systematiskt arbetsmiljöarbete och trygga anställningar.

Miljönämnden har övervägande tillsvidareanställningar med ett heltidsmått på 40 timmar per vecka utan delade turer. Nämnden har inga medarbetare som är ofrivilligt deltidsanställda och få timavlönade medarbetare. Trygga anställningar och en god arbetsmiljö utgör en bra grund för både medarbetarnas hälsa och deltagande, men även för verksamhetens effektivitet och kvalitet. Arbetet med att förtydliga och kommunicera nämndens lokala systematiska arbetsmiljöarbete är påbörjat och ska slutföras under hösten.

Ett prioriterat utvecklingsområde utifrån föregående års medarbetarenkät är att möjliggöra återhämtning efter intensiva arbetsperioder för miljönämndens medarbetare. Nämnden har under delåret fortsatt arbetet med att utveckla verksamhetens kontrollplan, tillsynsplan och verksamhetsplan. Tydliga verksamhetsplaner bidrar till att skapa förutsättningar för en hållbar arbetsbelastning och därigenom en god

arbetsmiljö. Inom nämndens miljö- och hälsoskyddstillsyn finns individuella tillsynsplaner som ytterligare tydliggör varje enskild medarbetares ansvarsområde.

Uppdraget med att erbjuda miljönämndens chefer handledning i sitt ledarskap pågår och fortsätter under hösten. Syftet är att lära tillsammans genom att reflektera över aktuella exempel från de egna verksamheterna samt att främja öppenhet och lärande mellan chefer. Detta ska i sin tur stärka det individuella och kollektiva ledarskapet, vilket ska resultera i en bättre upplevd hälsa hos nämndens medarbetare och chefer. Målet med uppdraget är att utrusta berörda chefer med ökad kunskap och beredskap för att bättre kunna möta de utmaningar som förändringsbenägna och komplexa verksamheter skapar. Genom att utveckla starka nätverk mellan chefer skapas förutsättningar för att utbyta erfarenheter och därigenom stärka det hållbara ledarskapet.

Under delåret har nämnden fortsatt arbetet med styrning i form av kontinuerlig uppföljning av verksamhetens mål, uppdrag och budget på arbetsplatsträffar, avdelningsmöten eller vid individuell kort avstämning. Genomgång av förvaltningens målkedja har genomförts i olika forum, såsom vid kontorsträffar och Målkalas.

Uppföljning och analys av inrapporterade tillbud och arbetsskador genomförs som helhet i årsanalysen. Miljönämnden har under delåret fått in nio tillbud och fyra arbetsskador i form av färdolycksfall. Det mest förekommande tillbudet är olika hotfulla situationer mellan medarbetare och verksamhetsutövare som uppstår i samband med kontroll och tillsyn.

Miljönämnden använder könsuppdelad statistik för att följa utvecklingen mot ett mer jämställt arbetsliv vad gäller sjukfrånvaro, löneutveckling, karriärmöjligheter samt uttag av föräldraledighet. Analys av resultatet från Jämix, en rapport som visar verksamhetens arbetsvillkor, arbetsmiljö och anställningsvillkor utifrån ett jämställdhetsindex, pågår. Nämnden har även fortsatt arbetet med att integrera jämställdhets- och jämlikhetsfrågorna i verksamheten genom förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsgrupp och med arbetet med aktiva åtgärder utifrån diskrimineringslagstiftningen.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Miljönämnden gör bedömningen att arbetet med kommunfullmäktiges mål om att miljönämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare har gått enligt plan. Under delåret har nämnden vidareutvecklat verksamhetsplanerna för att skapa förutsättningar för en hållbar arbetsbelastning och därigenom en god arbetsmiljö. Arbetet med att förtydliga och kommunicera nämndens lokala systematiska arbetsmiljöarbete pågår och ska slutföras under hösten. Målet är att tillgängliggöra och öka kunskapen om det systematiska arbetsmiljöarbetet för nämndens medarbetare. Nämnden har även arbetat med handledning för chefer i syfte att stärka det individuella och kollektiva ledarskapet, vilket ska resultera i en bättre upplevd hälsa hos nämndens medarbetare och chefer.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet under mandatperioden

Det finns förutsättningar för att miljönämndens arbete med kommunfullmäktigemålet om att vara en attraktiv arbetsgivare kommer att leda till önskad förflyttning under mandatperioden. Genom att fortsätta följa och arbeta utifrån Malmö stads HR-processer kan nämnden säkerställa en god arbetsmiljö med systematiskt arbetsmiljöarbete och trygga anställningar. Nämnden kommer även att ha fortsatt fokus på att öka resultatet i den medarbetarenkät som årligen genomförs inom Malmö stad.

Kommunfullmäktigemål - Malmö stad ska säkerställa en god kompetensförsörjning

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Miljönämnden arbetar för att attrahera och rekrytera medarbetare med rätt kompetens och för att tillvarata medarbetarnas kompetens och utveckling på bästa sätt. Detta är en förutsättning för nämndens verksamhet och utveckling. Nämnden ska vara en förebild som arbetsgivare med goda anställnings- och arbetsvillkor samt meningsfulla och stimulerande arbeten med utvecklingsmöjligheter för medarbetarna.

Miljönämnden följer Malmö stads process för kompetensbaserad rekrytering och säkerställer därigenom att medarbetare rekryteras utifrån verksamhetens behov och att rekryteringsprocessen genomsyras av jämställdhets-, jämlikhets- och ett antidiskrimineringsperspektiv utifrån diskrimineringslagstiftningens grunder.

Under delåret har personalomsättningen inom miljönämndens förvaltning ökat samtidigt som konkurrensen är stor när det gäller att rekrytera både generalist- och specialistkompetens inom ett flertal områden, bland annat tillsyn, energiförsörjning, byggnadsteknik, miljöekonomi och juridik. De vakanser som uppstått är i dagsläget tillsatta, men påverkar nämndens verksamhet i samband med uppsägningar och rekryteringar. Nämnden fortsätter arbeta för att ta tillvara och utveckla kompetens hos verksamhetens befintliga medarbetare.

Kompetensförsörjningen framöver bedöms bli svårare då det går att se en trend i samband med rekryteringar med färre antal sökande till tjänster och färre kandidater med rätt kompetens och arbetslivserfarenhet. Svårigheten medför att miljönämnden ibland får förlänga ansökningstiden eller särskilt söka kandidater i vissa organisationer eller positioner. Nämnden kan även välja att anställa medarbetare på tillsvidareanställningar framför visstidsanställningar, då det oftast finns kandidater med längre erfarenhet vid rekrytering till dessa anställningar. Nämnden konstaterar att medarbetare och chefer ibland kan behöva byta verksamhet och arbetsuppgifter för att säkerställa en god och hållbar bemanning.

Utmaningen med att säkerställa kompetensförsörjningen beror dels på konkurrens från stat, region, kommun och det privata näringslivet, dels på att antalet sökande till högskoleutbildningar inom det miljö- och naturvetenskapliga området minskar och har minskat de senaste åren. Nämnden konstaterar att det generellt finns tillgänglig kompetens på arbetsmarknaden med nytexaminerade kandidater med rätt utbildningsbakgrund och godtagbar kompetensnivå att tillgå, även om antalet utexaminerade studenter minskar inom det naturvetenskapliga utbildningsområdet.

Miljönämnden ser att de utmaningar som finns inom kompetensförsörjningsområdet på sikt inte kan lösas fullt ut på en kommunal nivå. Tillsammans med andra storstäder samverkar nämnden med SKR för att uppmärksamma att det antas för få studenter inom det naturvetenskapliga området för att fylla kommunernas behov framöver. Nämnden har under delåret fortsatt erbjuda praktikplatser till universitetsstudenter i syfte att attrahera medarbetare inom nämndens verksamhetsområde. Nämnden har även fortsatt ta emot praoelever från grundskolorna samt praktikanter från Ung i Sommar för att skapa intresse för verksamhetsområdet.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Sammanfattningsvis har miljönämnden haft en tillfredsställande kompetensförsörjning. Under delåret har personalomsättningen inom miljönämndens förvaltning ökat samtidigt som konkurrensen är stor när det gäller att rekrytera både generalist- och specialistkompetens. Nämnden konstaterar att det generellt finns tillgänglig kompetens på arbetsmarknaden med nytexaminerade kandidater med rätt utbildningsbakgrund och godtagbar kompetensnivå att tillgå.

Konkurrensen är dock stor när det gäller att rekrytera medarbetare med hög kompetens inom bland annat miljöskydd. I takt med att nämndens ansvarsområde blir alltmer komplext ser nämnden ett ökat behov av både generalister och specialistkompetens inom ett flertal områden. Detta tillsammans med en hög personalomsättning gör att nämnden bedömer att målet bara delvis följer planen.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet under mandatperioden

Miljönämnden bedömer att kompetensförsörjningen framöver kommer att bli svårare då det går att se en trend i samband med rekryteringar med färre antal sökande till tjänster och färre kandidater med rätt kompetens och framför allt erfarenhet. Arbetet med att säkerställa nämndens fortsatta kompetensförsörjning är pågående.

Kommunfullmäktigemål - Fler Malmöbor, besökare och samhällsaktörer ska uppleva att Malmö stad levererar en god och likvärdig service genom hög tillgänglighet, professionellt bemötande, rätt kompetens samt genom att ligga i framkant i den digitala utvecklingen

Uppföljning av arbetet med kommunfullmäktigemålet

Miljönämndens kontroll- och tillsynsverksamhet mäts varje år genom Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) servicemätning av kommunernas myndighetsutövning, Insikt. Det index som tas fram mäter kundnöjdhet (NKI) inom miljöskydd, hälsoskydd samt livsmedelskontroll. Insikt riktar sig endast till verksamhetsutövare och fastighetsägare och är därmed inte ett heltäckande mått på hur nämnden uppfattas av de som kommer i kontakt med verksamheten. Eftersom resultatet av Insiktmätningen kommer med ett års eftersläpning är 2022 års utfall det resultat som presenterades i april 2023. För nämndens livsmedelskontroll och hälsoskyddstillsyn ligger resultatet på en jämn nivå medan resultatet för miljöskydd sjunkit i både 2021 och 2022 års mätning.

En djupare analys av resultatet pågår och åtgärder kommer att tas fram och arbetas vidare med under hösten. Bland annat kommer miljö- och hälsoskyddstillsynen påbörja mätning av handläggningstider vid anmälningsärenden. Mätningen kan utgöra ett bra underlag för att identifiera effektiviseringsmöjligheter. Den säkerställer även att nämnden håller tidsramen på beslut inom sex veckor efter komplett inkommen anmälan. Livsmedelskontrollen genomför mätningar regelbundet.

Under delåret har miljö- och hälsoskyddstillsynen fortsatt arbetet med att uppdatera informationsmaterial och blanketter på Malmö stads hemsida. Flera nya handläggarstöd, checklistor och rutiner har färdigställts och bedömningsgrunder uppdaterats i syfte att skapa enhetliga och likvärdiga bedömningar. Samverkan har skett såväl internt som externt, bland annat för att öka effektiviteten i handläggningsprocessen. Nämnden har även gjort riktade informationsinsatser samt deltagit i ett informationsmöte för koloniområden som planerar för en eventuell kommunal avloppsanslutning. Hög tillgänglighet och rådgivning till Malmöbor, verksamhetsutövare och fastighetsägare har fortsatt prioriterats. Rådgivningen har bidragit till att Malmöbor, fastighetsägare och verksamhetsutövare har blivit hjälpta vidare och fått bättre kunskap om rättigheter och ansvar utifrån miljö- och hälsoskyddslagstiftningen. Effekten av nämnda arbeten kommer dock inte att tydliggöras förrän i nästa års resultat av Insiktmätningen.

Till följd av hög personalomsättning har miljö- och hälsoskyddstillsynen fått göra omprioriteringar för att säkerställa att det lagstadgade och händelsestyrda tillsynsarbetet har kunnat fortgå enligt planering. Vissa planerade kvalitetsarbeten har därför fått prioriteras ner under delåret.

En annan del i nämndens utvecklingsarbete inom serviceområdet är genomförandet av utbildningspaketet *Inte bara trevlig*, vars syfte är att utveckla dialogen mellan nämnden och de företag nämnden kommer i kontakt med. Såväl livsmedelskontrollen som miljö- och hälsoskyddstillsynen har slutfört utbildningen under delåret. Nämnden arbetar kontinuerligt med informationsinsatser för att underlätta för stadens verksamhetsutövare.

Liksom tidigare deltar livsmedelskontrollen i Malmö stads krog nätverk och har under delåret undersökt om det finns ytterligare bransch nätverk som kan vara relevanta att delta i. Livsmedelskontrollen har även haft ett utbyte med Svensk Handel gällande butiksstölder, samt erfarenhetsutbyte med Malmö stads kontaktcenter i syfte att öka stadens service.

Miljönämnden har även arbetat för tydligare integrering av barnrätts-, jämställdhets-, minoritets- och HBTQIA+-perspektiven i verksamheten för att öka förutsättningarna att leverera en likvärdig, inkluderande och respektfull service till Malmöbor, besökare och samhällsaktörer. Nämnden har bland annat arbetat med att ta fram en rutin för genomförande av konsekvensbeskrivningar av antidiskriminerings-, jämlikhets- och jämställdhetsperspektiven inför nämndens beslut.

Digitalisering innebär en möjlighet när det gäller att leverera en god och jämlik service till Malmöborna. Under 2022 antog miljönämnden en strategi för verksamhetsutveckling och digitalisering samt bildade ett

digitaliseringsteam för att förverkliga strategin. I början av 2023 sökte och beviljades nämndens digitaliseringsteam en studentmedarbetare som under delåret har varit behjälplig med utvecklingen av nämndens e-tjänster utifrån tidigare blanketter. E-tjänster som kan bidra till effektiviseringar och samtidigt ge bättre service till Malmöbor och företag har prioriterats. Utvecklingen av flera e-tjänster har påbörjats, bland annat ansökan av enskilda avlopp, anmälan av utbildningslokaler samt anmälan om installation eller skrotning av cistern.

Parallellt har tester av integrationen mellan e-tjänstplattformen Open-e platform och nämndens verksamhetssystem Vision utförts. En utmaning har varit svårigheter i integrationen mellan systemen, vilket har försenat arbetet. Ytterligare en utmaning har varit en hög personalomsättning inom digitaliseringsteamet. Nya medarbetare har behövt tid för att sätta sig in i arbetet och ersätta tidigare kollegor fullt ut.

I arbetet med en ökad digitalisering är det viktigt att beakta att internetanvändningen skiljer sig åt mellan olika samhällsgrupper. Hög ålder, låg utbildning och låg inkomst är riskfaktorer för digitalt utanförskap. I och med teknikutvecklingen förväntas Malmöborna i större utsträckning själva hitta information och svara på frågor som tidigare hanterats i direktkontakt med offentliga myndigheter. Står individen utanför digitaliseringen får syftet med ökad service snarare motsatt effekt och kan också leda till ökad marginalisering.

Miljönämnden ser att efterfrågan på utlämnanden av allmänna handlingar är ett växande arbetsområde. Den typ av information som är av intresse för andra och som inte är känslig kan publiceras som öppna data på Malmö stads hemsida. Under delåret har nämnden publicerat mätningar av buller, luftkvalitet och trädkronstäckning eftersom dessa mätningar ofta begärs ut av allmänheten och media.

Under delåret har miljönämndens samverkan med den stadsövergripande samordningsfunktionen IT och digitalisering (ITD) stärkts. En anledning är att ITD har tagit fram en ny process som har förbättrat dialogen med nämnderna.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet januari – augusti 2023

Miljönämnden gör bedömningen att arbetet med kommunfullmäktiges mål om att leverera en god och likvärdig service delvis har gått enligt plan. För två av tre delverksamheter ligger NKI-resultatet av Insiktsmätningen på en jämn nivå medan det för miljöskydd blivit ett sjunkande resultat. Nämnden har gjort vissa förflyttningar under delåret, bland annat har öppna data publicerats på Malmö stads hemsida. Nämnden har även stärkt den interna och externa samverkan, arbetat med e-tjänster och prioriterat rådgivning till Malmöbor, verksamhetsutövare och fastighetsägare. Till följd av hög personalomsättning har nämnden fått göra vissa omprioriteringar i det planerade servicerelaterade utvecklingsarbetet.

Bedömning av arbetet med kommunfullmäktigemålet under mandatperioden

Det finns förutsättningar för att miljönämndens arbete med kommunfullmäktigemålet om att leverera en god och likvärdig service kommer leda till önskad förflyttning under mandatperioden. Genom att fortsätta stärka den interna och externa samverkan, arbeta med kvalitetsarbete och digitalisering samt ha en hög tillgänglighet hoppas nämnden kunna bidra till en förbättring av NKI-resultatet för miljö- och hälsoskyddstillsyn för att i förlängningen nå ökad måluppfyllelse.

Statistik kopplat till kommunfullmäktigemålet

Genom nedanstående statistik följer miljönämnden upp delar av nämndens arbete med att leverera en god och likvärdig service. Statistiken motsvarar inte allt arbete inom kommunfullmäktigemålet utan är ett sätt att kunna mäta förflyttningen över tid.

Statistik	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Nöjd kund-index för miljöskydd.	66	68	59	57
Nöjd kund-index för hälsoskydd.	74	65	65	65

Statistik	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Nöjd kund-index för livsmedelskontrollen.	75	78	81	78

Ekonomisk utveckling under året

Budgetavvikelse

Driftbudget

Tkr	Utfall jan-aug	Prognos helår
Nettokostnad	-54 080	-84 340
Kommunbidrag	52 530	84 340
Resultat (budgetavvikelse)	-1 550	0

Prognostiserad budgetavvikelse helår - viktigaste förklaringar

Lägre timintäkter miljötillsyn	-1 700
Lägre personalkostnader livsmedelskontrollen	1 900
Lägre personalkostnad verksamhetsstöd, minskade gemensamma inköp	1 500
Ersättning till nämndsledamöter	-200
Befarade kundförluster livsmedelskontrollen	-600
Lägre projektbidrag än budgeterat	-900
Summa budgetavvikelser	0

Investeringsram

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Mätutrustning	600	600	0
Kontorsutrustning	600	600	0

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens driftbudget

Nämnden redovisar ett negativt resultat för januari till augusti på 1 550 000 kronor. Bedömningen är att intäkter och kostnader ska vara i balans för helåret 2023 och lämnar därför en prognos på ett nollresultat. Resultatet och prognosen skiljer sig dock mellan de olika resultatenheterna. Nämndsverksamheten bedöms gå med ett underskott till följd av att kostnaderna för arvoden blivit högre än budgeterat på grund av bland annat tidigareläggning av nämndssammanträdena. Verksamhetsstödet och Avdelningen för livsmedelskontroll prognosticerar överskott till följd av vakanta tjänster och lägre inköpskostnader för bland annat datorer. För livsmedelskontrollen finns dock osäkerheter när det gäller kundförluster på de årsavgifter som fick uppskov till och med maj. I prognosen ingår kundförluster med 600 000 kronor över budget. Miljöstrategiska avdelningen och Avdelningen för miljö- och hälsoskydd prognosticerar underskott till följd av minskade intäkter i form av projektbidrag respektive tillsynsavgifter. Uppföljning av projektverksamhetens ekonomi finns i bilaga.

I tabellen nedan framgår resultatet för perioden och prognosen per avdelning.

Resultatenhet	Nettokostnad	Kommunbidrag	Resultat jan-aug	Prognos 2023
Miljönämnd	-105	0	-105	-200
Verksamhetsstöd	906	795	1 701	1 500
Miljöstrategiska avdelningen	-30 340	28 631	-1 709	-900
Avdelningen för miljö- och hälsoskydd	-14 668	13 260	-1 408	-1 700
Avdelningen för livsmedelskontroll	-9 874	9 845	-29	1 300
Totalt	-54 081	52 530	-1 550	0

Analys av avvikelse i förhållande till nämndens investeringsram

Nämnden prognostiserar ingen avvikelse i förhållande till investeringsramen på 1 200 000 kronor.

Nettokostnadsutveckling

Tkr	Prognos 2023	Utfall 2022	Förändring i %
Intäkter	110 896	104 626	6,0
Kostnader	-195 236	-183 920	6,2
Nettokostnad	-84 340	-79 294	6,4

Analys av nettokostnadsutveckling

Nettokostnaderna för 2023 beräknas öka med drygt sex procent motsvarande 5 046 tkr (tusentals kronor) jämfört med föregående år. Nettokostnaderna utgör de intäkter minus kostnader som finansieras med nämndens kommunbidrag. 2023 beräknas nettokostnaden vara noll det vill säga det samma som kommunbidraget vilket medför ett nollresultat för nämnden.

Tabell: Nettokostnadens finansiering jämfört med 2022

Orsak	Förändring (tkr)	Förändring (procent)
Nämndsbudget 2023 (KF 221124)	3 519	4,4 %
Medel till finansiering för arbete inom klimatanpassning och resiliens, förnybar energiförsörjning, cirkulär utveckling samt minskade utsläpp och lokal miljö. (KF 2023-06-21)	1 000	1,3 %
Fördelning av medel för att motverka segregation (Klimatambassadörer) (KF 2023-06-21)	1 630	2,1 %
Extra medel av engångskaraktär 2022 utgår	-5 690	-7,2 %
Försämrat resultat 2023 jämfört 2022	4 587	5,8 %
Totalt	5 046	6,4 %

Resultaträkning

Tkr	Prognos	Budget	Avvikelse
Bidrag	16 644	17 544	-900
Övriga intäkter	94 252	96 552	-2 300
Totala intäkter	110 896	114 096	-3 200
Lönekostnader	-84 385	-86 844	2 459
PO-Pålägg	-37 154	-38 258	1 104
Övriga personalkostnader	-56	-56	0
Totala personalkostnader	-121 595	-125 158	3 563
Lokal- och markhyror	-6 996	-6 996	0
Övriga kostnader	-66 149	-65 786	-363
Avskrivningar	-410	-410	0
Totala övriga kostnader	-73 555	-73 192	-363
Nettokostnad exkl. finansnetto	-84 254	-84 254	0
Kommunbidrag	84 340	84 340	0
Finansiella intäkter			
Finansiella kostnader	-86	-86	0
Resultat	0	0	0
Nettokostnad	-84 340	-84 340	0

Ekonomisk sammanställning över externfinansierade projekt	Delårsrapport 2023	2023-08-31
--	---------------------------	------------

Pågående projekt				Projektbudgetar 2023 (kostnader)		Miljöförvaltningens projektmedfinansiering 2023 (Kommunbidrag)		Kommentar vid avvikelse
				Budget 2023 (tkr)	Utfall 2023-08-31 (tkr)	Budget 2023 (tkr)	Utfall 2023-08-31 (tkr)	
Benämning	Projekt-period	Miljöförvaltningens projektkostnader (hela perioden) i tkr	Andel extern finansiering till miljöförvaltningens projektkostnader (hela perioden) i %					
Hållbarhet blir standard	2020-2023	372	100%	120	51	0	0	
Neutralpositiv Malmö	2022-2024	750	100%	0	216	0	0	Nytt projekt
Rest till bäst	2022-2023	710	33%	0	194	0	130	Nytt projekt
Lokal Kraft - systemdemonstrator	2022-2023	375	80%	87	158	12	32	Projektet avslutat och väntar på godkännande av slutrapport
Energihamnen	2022-2023	180	100%	0	119	0	0	Nytt projekt
Kraftsamling för cirkulärt byggande	2023-2025	1 342	90%	170	20	0	-12	
Mobilitetsnoder	2021-2023	520	50%	210	83	0	34	
Klimatomställning Malmö 2.0	2021-2024	7 999	50%	1 700	758	610	379	
Clever Cities	2018-2021	3 400	100%	850	617	0	0	
Access	2019-2023	3 285	45%	170	222	0	122	Projektet är avslutat
ProCirc	2018-2023	3 075	46%	538	656	244	352	Projektet avslutat och väntar på godkännande av slutrapport
CLUE	2020-2023	963	40%	190	46	114	27	Projektet avslutat och väntar på godkännande av slutrapport
Food Wave	2020-2023	1 875	90%	800	474	84	53	
REWAISE	2020-2024	2 008	100%	620	176	0	2	
RASK	2022-2023	13 990	50%	6 757	4 476	3 495	2 435	
SchoolFood4Change - H2020	2022-2026	2 653	100%	495	279	0	0	
Power Bio	2023-2026	1 958	60%	0	67	0	32	Nytt projekt
Förstudie - Lokal strategi för hållbar	2023	1 128	40%	0	715	0	429	Projektet avslutat och väntar på godkännande av slutrapport
Net Zero Pilot Cities - Climate-KIC	2023-2024	Ej bestämt	100%	0	49	0	0	Nytt projekt
Let's Go Circular	2023-2025	917	65%	0	71	0	25	Nytt projekt
CEO	2023-2026	1 938	60%	0	12	0	5	Nytt projekt
Summa				12 707	9 459	4 559	4 045	